

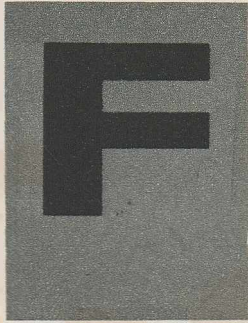
24
68

FLACĂRA

NUL XVII
R. (680)
IUNIE 1968

Biblioteca Centrală
Regională
Hunedoara-Deva





COPERTA NOASTRĂ

Campioana națională la sărituri de la trambulină, Melania Decuseară.

Fotografie de S. STEINER

FLACĂRA. Redacția: București, Piața Științei 1, Sectorul 1. Casuța poștală 4112, Of. 33. Telefon 17.60.10 — int. 1744. TIPARUL executat la Combinatul poligrafic «Casa Științei».

Prezentarea artistică: Vlad MUȘATESCU

H.D.-98, LA ÎNCEPUT DE DRUM

Una dintre cele mai recente realizări ale Stațiunii experimentale agricole din Turda este obținerea hibridului dublu de porumb H.D.-98. Am solicitat tovarășului Victor Tătaru — directorul stațiunii — câteva explicații.

— Ce v-a determinat să vă îndreptați atenția asupra realizării lui H.D.-98?

— În Transilvania porumbul nu ajunge la maturitate în decursul unei veri, ceea ce aduce adeseori pierderi mari. Datorită acestui fapt, se întârzie mult și semănatul grîului, care se cultivă după porumb, pe aproximativ 50-60% din suprafețele noastre. Pe de altă parte, prezența îndelungată în asolament a porumbului determină condiții grele de pregătire a terenului pentru grîu. Așa s-a pus problema creării unui hibrid care să se coacă în lunile august-septembrie, spre deosebire de ceilalți hibridi care se coc în noiembrie.

— De cînd datează începutul preocupărilor pentru această realizare?

— Procesul de creare a lui H.D.-98 a început în anul 1961. În 1966 hibridul a fost cultivat pentru prima dată în condiții de producție, iar în anul următor a ocupat peste 100 000 ha. Comisia de stat pentru omologarea soiurilor l-a încercat în toată

țara și în 1968 i-a eliberat «certificatul de consacrare».

— Vă rog să enumerați câteva din trăsăturile specifice ale acestui hibrid.

— H.D.-98 este cel mai timpuriu hibrid de porumb cultivat la noi în țară în momentul de față. Se produce prin metode perfecționate, care-i asigură o puritate biologică pronunțată. Are o talie mai mică decât toți ceilalți hibridi, deci suportă densități mai mari, care pot și trebuie să depășească 60 000 de plante la ha. Spre deosebire de H.D.-208, care se cultivă cel mai mult la noi în țară, H.D.-98, datorită masei vegetative mai mici, are un consum mai redus de apă și elemente nutritive. De exemplu, grîul semănat după H.D.-208 este lipsit de o parte din aceste elemente, ceea ce îi scade productivitatea cu 600-800 kg la ha.

— Care sînt zonele geografice în care se recomandă cultivarea acestui hibrid?

— În primul rînd în zonele submontane și deluroase, în solurile brune și podzolice. Mai prezintă avantajul că se poate cultiva după alte culturi timpurii, în terenuri irigate și în incintele îndiguite, pe terenurile de unde apa se retrage mai greu.

Interviu realizat de
Ion MANTA

PERFECTIONAREA ADMINISTRAȚIEI LOCALE

Prin aprobarea de către Consiliul de Miniștri a propunerilor făcute de către consiliile populare județene pentru delimitarea unităților administrativ-teritoriale de bază — municipiul, orașul și comuna — se înfăptuiește în practică una din măsurile importante stabilite de Conferința Națională a partidului.

Declararea a 49 noi orașe a fost determinată de dezvoltarea intensă industrială, social-culturală și edilitar-gospodărească pe care a cunoscut-o aceste localități în anii construcției socialiste.

În locul celor 4 257 comune, care erau unități administrative mici — în medie sub 3 000 locuitori fiecare — cu o putere economică redusă, fără posibilități de realizare în condiții eficiente a unor lucrări social-culturale și edilitar-gospodărești de mai mare amploare, s-au constituit 2 705 comune. Noile comune sînt unități administrative puternice, viabile, complexe, echilibrate din punct de vedere al populației, potențialului economic și social-cultural, capabile să valorifice mai din plin talentul și energia maselor din mediul rural, să asigure o mai mare eficiență în strădaniile ce se depun pentru ridicarea continuă a nivelului de trai și civilizație a oamenilor muncii de la sate.

Aproape în toate comunele există una sau două cooperative agricole de producție; aproape 900 comune au întreprinderi agricole de stat sau ferme ale acestora; în 208 comune funcționează stațiuni de mașini și tractoare, iar în 90 la sută, unități de deservire a populației. În fiecare comună își desfășoară activitatea școli de cultură generală, cămine culturale și unități comerciale.

Rețeaua largă a instituțiilor de învățămînt, cultură, sănătate, baza tehnico-materială de care dispun acestea, cadrele de specialitate care le deservesc (învățători profesori, medici) creează toate premisele ca pe cuprinsul fiecărei comune să se desfășoare o rodnică activitate de creștere și educare a tinerei generații, o intensă viață socială, culturală și artistică, corespunzătoare exigențelor impuse de dezvoltarea orînduirii noastre socialiste.

Dezvoltarea armonioasă a tuturor localităților, apropierea treptată a condițiilor de viață de la sate de cele din mediul urban, luarea, în etapa imediat următoare, unor măsuri pentru sistematizarea localităților rurale; noua delimitare administrativ-teritorială creează un cadru optim pentru trecerea la înfăptuirea acestui obiectiv. Sistematizarea rurală, acțiune de mare amploare și durată, va contribui la o mai bună concentrare a unităților productive, a fondului locativ, la utilizarea mai deplină a suprafețelor de construcție, la recuperarea unor suprafețe de teren care vor putea fi reîntreținute în circuitul agricol.

Pe de altă parte, lichidarea verigilor intermediare, inutile, apropierea organelor de partid și de stat de unitățile de bază: creat premisele pentru creșterea eficienței și operativității muncii de conducere județelor, orașelor și comunelor, pentru antrenarea mai largă a maselor la conducerea statului și la rezolvarea problemelor vieții sociale și obștești, valorificarea mai bună a eforturilor și energiilor creatoare ale celor ce muncesc.

Cornel IUG

MAJUSCULE ÎN MONOGRAFIA AȘEZĂRILOR ROMÂNIEI

«Ai auzit?! Tîndăreii noștri s-a făcut oraș!»

Trecream prin Gara de Nord și exclamația aceasta, înălțîndu-se peste forfota peronului, m-a obligat să mă opresc locului o clipă. Vestea era de luat în seamă.

Cred că știu ce-ai spus, omule. Nu prețindeai că Tîndăreii s-a prefăcut «peste noapte» în urbe. Poate că lucrezi la Fabrica de țigle și cărămidă, la șantierul centrului de vinificație ori la spital; poate ești tractorist sau brigadier agricol. Oricum, de-a lungul anilor ai mai exclamat de multe ori (da, te-am auzit...) cu aceeași fală pe care ți-o înțeleg: «Știi că avem un hotel turistic, un cinematograful pe cîste?!» Așadar, fosta dumitale comună de baștină «s-a făcut» oraș. Nu-i mai lipsea decît confirmarea oficială. Și iată, o aveți!

În amintiri mai răzbat, răzleț și îndepărtat, dialoguri ca acestea: «Ce mai e nou, bade, prin comuna matale?» Și răspunsul care-ți strîngea inima: «Ia, nimic, toate așa cum le știi...»

O statistică glăsuiește că azi în peste jumătate din comune vibrează mașinile unor întreprinderi sau secții industriale. Că nu-i așezare rurală fără școli, și magazine, și cămin cultural. Că sănătatea țaranului e lucru de mare preț, dovadă numeroasele dispensare (funcționează în circa 90% din totalul comunelor) și cele 300 spitale din mediul rural. Ați întrebat și dv., fără îndo-

ială, pe vreun sătean, ieri ori alaltăieri: «Ce mai e nou, bade, prin comună?» Și n-ați rămas fără vești. Ba cinematograful, ba televizorul, trotuarele și canalizarea, baia comunală sau magazinul universal; oricînd este sau va fi curînd o noutate. În noile orașe și comune unde se alege în aceste zile diriguitorii obștei se țin, cu înțeleaptă chibzuință, sfaturi despre ce o să se mai construiască și cum să se smulgă pămîntului roade mai multe și în ce chip poate să se lumineze mai desăvîrșit mințile oamenilor. Sînt treburi multe de făcut; unele grele, și multe foarte încurcate.

Se limpezesc și se dezleagă toate, pe rînd; prețiosul îndreptar a fost elaborat de Conferința Națională a partidului nostru din decembrie anul trecut. Și apoi în delimitarea municipiilor, orașelor și comunelor citi istorici, economiști și geografi, citi alți specialiști și cetățeni cu experiență și idei n-au făcut propuneri pentru noua împărțire teritorial-administrativă! Cartografiile nu operează acum doar cu dimensiuni convenționale. În fapt, ei consemnează o realitate cu care ne mîndrim — eu, și dumneata, și dumneata... Fiecare cu comuna sau orașul său, care laolaltă alcătuiesc România. Sînt treburi multe de făcut de aci înainte. Dar cine nu-i bucuros să poată participa la adăugarea unor capitole cît mai consistente în monografia patriei sale!

Viorica CIORBAGIU

Pe agenda nouăților:

FLOTA DE PESCUIT OCEANIC

Un nou trauler a fost lansat la apă. Altul în construcție

La șantierele navale «Lenin» din Gdansk (Polonia) se află în construcție două nave de pescuit oceanic comandate de către țara noastră. Unul din ele — traulerul «Delta Dunării» — a fost lansat la apă acum câteva zile, urmînd ca în

Momentul lansării la apă, la șantierele navale din Gdansk, a traulerului «Delta Dunării».



cursul trimestrului IV, după ce va fi complet amenajat, să se îndrepte spre Atlantic, în cursă de probă. Al doilea trauler se află încă pe cala de construcție.

Ambele nave sînt de același tip — un tip foarte modern, dotat cu instalații de pescuit perfecționate. Fiecare nava în parte are o capacitate de încărcare de 1 500 tone (deplasamentul se ridică la 3 500 tone). Ele au la bord instalații de semiprelucrare și congelare a peștelui. Pentru echipaj sînt prevăzute cabine confortabile.

Cu cele două traulere, flota noastră de pescuit oceanic își dublează capacitatea.

După cum se știe, primele două traulere românești, «Constanța» și «Galați», și-au început pescuitul în Atlantic abia în 1964. «Constanța» este acum la al 11-lea voiaj (pescuiește în momentul de față la sud de Insulele Canare), iar «Galați» (aflat în revizie la Șantierul naval din Constanța) l-a efectuat pe al 10-lea. În cursul lunii iulie și acesta își va relua activitatea.

În decurs de patru ani cele două traulere și-au dovedit utilitatea pescuind anual o cantitate de peste 10 000 tone pește oceanic.

F. URSEANU



Miercuri 5 iunie a sosit în țara noastră, într-o vizită oficială, la invitația secretarului general al Comitetului Central al Partidului Comunist Român, președintele Consiliului de Stat, Nicolae Ceaușescu, secretarul general al Mișcării Naționale a Revoluției, președintele Republicii Congo, Alphonse Massamba-Débat.

INSTANTANEE NEMȚENE

● U.F.S. — NOUTĂȚI ● VIAȚA DRUMEȚULUI PRINSĂ ÎN MUZEU ● COMORI NEVALORIFICATE

Primele minute le-am consumat cu nostalgie: nu o dată am călcat în orașelul pe care l-a iubit atât de mult Calistrat Hogaș și totdeauna am avut senzația că sînt acolo pentru prima oară. E aceasta cartea de vizită a timpului nostru, cînd un orașel de dugheni și dărăpănături, cum a fost Piatra Neamț, devine, aproape peste zi, un centru industrial și turistic modern.

În fața casei cu numărul 17 de pe strada Durăului am zis bogdaproste: după îndelungi discuții care au durat ani de zile, casa memorială «Calistrat Hogaș» e pe punctul de a fi deschisă. Masa de lucru a lui Hogaș, patul și biblioteca, pelerina și «încălțările» lui de drumeție, pistolul și boxul, dar mai ales un număr de importante manuscrise inedite, printre care și poezii, despre care nu s-a vorbit pînă acum aproape de loc, vor reconstitui principalele momente din viața lui Hogaș, creînd vizitatorului posibilitatea să-i cunoască viața și opera cît mai îndeaproape.

*

La Uzina de fibre sintetice aflăm noutăți despre sistemul informațional, despre tehnicum și despre extindere. Să le luăm pe rînd. În orice clipă dorește, și apăsînd numai pe un buton, conducerea uzinei poate afla situația de moment din toată uzina sau numai dintr-un singur loc. Informarea promptă și precisă o face dispeceratul de producție. Acesta e în legătură radio permanentă cu toate unitățile productive ale uzinei, de la care culege «minuta producție».

Tehnicum e de fapt diminutivul pe care

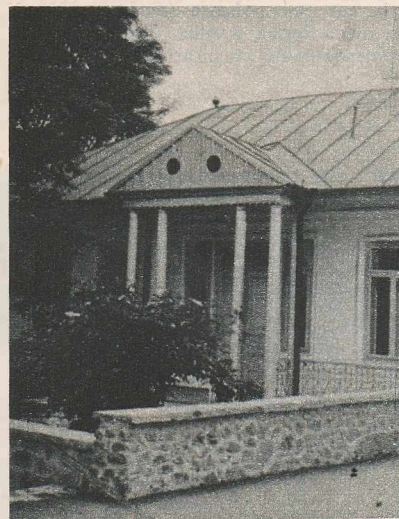
l-a primit un obiectiv recent creat la Săvinești și destinat cercetărilor operative. E vorba, în esență, de un laborator uzinal de mari proporții, înzestrat cu săli de experiență, stații-pilot și cu utilaje specializate pentru toate procesele fizico-chimice și productive care interesează producția.

Despre extindere numai cîteva cuvinte. Un șantier în plină desfășurare la sectorul relon, care se mărește cu o instalație de fire cu o capacitate de 1 000 tone pe an și cu o instalație pentru fibre de card — tot 1 000 tone pe an. De asemenea, a fost atacat marele șantier «Melana-3», care va înlocui 10 000 tone lînă, mărinind producția actuală de trei ori.

*

Cîteva cuvinte despre donația «G.T. Kirileanu», fecund cercetător literar nemțean, care a lăsat orașului peste 24 000 de cărți valoroase. Iată cîteva: «Cazania» lui Varlaam (1643), «Șapte taine» de Varlaam (1644), «Biblia lui Șerban» (1688), «Mărgăritarul» de Ion Gură de Aur (1691), «Istoria Imperiului otoman» de Dimitrie Cantemir (Paris — 1743), precum și o bogată colecție de folclor, ziare, reviste și altele.

Biblioteca are o cameră de vreo 12-13 metri pătrați și un depozit cu numai vreo 2 metri pătrați mai mare. Atîta tot. Fondul e clasificat zecimal, dar nu și exploatat științific. Cele trei persoane care se ocupă de bibliotecă au bunăvoința, dar nu și calificarea necesară de rigoare. De ce biblioteca municipală nu preia funcția de for tutelar al acestei inestimabile donații?



Casa lui Hogaș, restaurată, își va deschide în curînd porțile.

B. D.

PROFESORII-DOCTORI LA ȚARĂ

Axintele..., o comună în inima Bărăganului, la extremitatea de răsărit a județului Ilfov. Niciodată în istoria acestei localități rurale care numără 6 800 de locuitori n-a putut fi văzut un număr atît de mare de somități medicale. Datorită inițiativei revistei «Sănătatea», 19 dintre renumiții medici ai Bucureștiului și ai țării și-au petrecut duminica printre țărani: prof. dr. docent Ion Stoia, prof. dr. docent Constantin Stanca, prof. dr. docent Ștefan Gîrbea, prof. dr. docent Octav Costăchel, prof. dr. docent Ion Prăgoi, prof. dr. docent Ștefan Teodorescu, conf. dr. Mihai Stănescu, conf. dr. Traian Feldioreanu, doctor în științe medicale Mircea Olteanu și dr. F. Boeraș. Ei au acordat unui număr de circa 200 de suferinzi consultații gratuite și, într-o consfă-

Ultimul minut l-am petrecut cu Constanțin Mătasă, acest venerabil intelectual moldovean, arheolog pasionat și de renume.

— De data aceasta nu vă solicit relații despre ultimele descoperiri de la Bîtea Doamnei (unde efectuați cercetări de peste 25 de ani); n-am să vă întreb dacă proiectul dv. de a scoate «la lumină» cetatea dacică de la Bîtea pentru a o transforma în muzeu în aer liber a prins viață; nu vă cer să ne vorbiți nici despre valoarea zidului dacic descoperit pe latura estică, nici despre intrarea cetății cu lespezi mari de piatră și nici despre moneda grecească recent descoperită (DYRRHACHIUM — sec. II î.e.n.), care împinge cu mai mult de un secol înapoi datarea cetății. Am să vă întreb despre cu totul altceva: am auzit că vă pensionați.

— Nu-i adevărat! Abia am împlinit 90 de primăveri (de primăveri, nu de toamne), și mai am multe de pîș la punct.

Fără comentarii.

Pe măsură ce această inițiativă valoroasă se va extinde și în alte comune, ceea ce sperăm din toată inima, bucureștenii de rînd vor avea temeiuri pentru a-și construi noi iluzii: poate că, o dată și o dată, o mai bună organizare sanitară va face posibil contactul între pacient și somitatea medicală înaintea contactului cu Sfîntul Petru și minunățiile păzite de domnia-sa.

HIPNOFANTEZIE CU DETERGENȚI

Dormeau de rupeau pămîntul. Nu sforăia nimeni. Tăceau mlc, și această liniște nefirească enervă vreo cîteva zeci de mii de cetățeni.

— Ce dracu' i-a apucat pe ăștia de s-au pus pe somn? — întrebă, iritat, un socru trimis de noră-sa, care avea rufe de spălat, să fie primul la coada matinală de la ușa unui magazin cu produse chimice.

Nu i se răspunde. Doar portarul, suferind de insomnie, al unei instituții de resort, înregistrează întrebarea și își propuse ca, la prima ocazie cînd va da ochi cu șeful, să-și ia inima în dinți și să i-o comunice.

Așa se face că mai multe săptămîni la rînd rufecele familiilor bucureștene lipsite de socri răzbătători nu se mai spălară ca de obicei. Radiografia canalelor arată o îngrijorătoare scădere a numărului moleculelor de impurități din componența scursorilor orașului. Nici tu Alba, nici tu Perlan, adormiseră pînă și mașinile de spălat rufe care, în genere, nu amuțesc decît după ce li se fac reparații în garanție la cooperativa «Metalocasnică».

Oamenii telefonară la direcția comercială orășenească.

— V-ați trezit? De ce n-adeuceți detergenți în magazine?

Aici erau două categorii de somnambuli. Unii care dormeau pe urechea dreaptă, fiindcă își făcuseră pla-

nul de desfacere și socoteau că nu le-a mai rămas nimic de făcut. Alții, pe care somnul îi apucase în diverse alte poziții. Răspunse careva din a doua categorie.

— Ministerul Industriei Chimice e de vină. Degheadeul (va să zică, Direcția generală de aprovizionare-desfacere). Întrebați-i pe ei.

Se găsi un ziarist dispus să-i urmeze sfatul.

— Bună ziua, tovarășe portar. Dv. nu dormiți?

— Am insomnie.

— Mai are cineva pe aici?

— Nu.

— ăștia pot vorbi în somn?

— Cred că da. Depinde de talent...

— Arată-mi, te rog, pe unde s-o iau.

— Dacă doriți pe cineva care tocmai visează, luați-o pe colo.

Personajul visa, într-adevăr. Avea vise colorate (fenomen destul de rar, se pare), și anume, colorate în roz. Obiectul imaginației sale onirice era un viitor oarecare, cînd fabricile de detergenți vor produce exact cît trebuie, cînd defectele distribuirii produselor lor în magazinele de pe cuprinsul țării nu vor mai fi observate iar toată lumea va avea libertatea să viseze la tot ce-i pofteste inima, desigur, nu la Perlan și Alba. Cum profunzimea somnului său nu atinsese

încă apogeul, își aminti, vag, că de fapt planul de producție al unităților Ministerului Industriei Chimice a fost îndeplinit, pe ici, pe colo, chiar depășit (grație mai bune utilizări a... etc., etc.) și că totuși rezultatele nu erau satisfăcătoare. Îl sfătuie pe ziarist să treacă pe la Ministerul Comerțului Interior, apoi adormi buștean. Cum la ministerul respectiv somnul apucase să se generalizeze, acesta nu avu de la cine să ceară explicații în legătură cu faptul că detergenții se găsesc totuși în țară, că pot fi cumpărați fără să te scoli cu noaptea în cap, la Suceava, la Vatra Dornei, la Timișoara, la Arad (ca să nu mai vorbim de Craiova, care a refuzat chiar un stoc suplimentar), la Corbeni, Urziceni, Vintileanca și nu mai știu unde, doar la București nu. În schimb izbucni să afle de la unul, care vorbea în somn, că adevărații vinovați pentru această harababură cu detergenți sînt... alții, cu totul alții.

A doua zi, dimineața, socrul a cărui noră avea de spălat rufecele familiei izbucni să cumpere patru pachete de Perlan alb. Iar portarul cu insomnie fu internat la un spital unde, printre alte tratamente, se aplică cu mult succes somnoterapia.

N. RĂDULESCU



Dimineața, în așteptarea unei cutii de Perlan sau Alba, care poate să nu fie în magazin deoarece... nu-i nici în depozite.

SE VA ÎNTÎMPLA MÎINE

Campionatul divizionar de fotbal a ajuns în ajunul sfîrșitului său. Un sfîrșit dramatic, care ne face să dăm uitării nemulțumirile față de calitatea jocului practic nu numai în întrecerile intercluburi dar și în cele internaționale. Lăsăm deoparte și unele incapacități ale federației de specialitate și chiar marelui spectacol pe care l-a furnizat finala Cupei, de pe Wembley, ca și disputele italiene ale ultimei săptămîni, pentru că acum se joacă aci, la noi, rîvnitul titlu de campioană a țării la fotbal.

Să fie nefirească această preocupare tocmai prin subiectivismul ei? Nu credem, pentru că fotbalul și cei ce-l practică ne rămîn totuși dragi, uneori cu atît mai dragi cu cît slăbiciunile le sînt mai evidente...

În ceea ce privește finalul, care se va produce mîine, el stă sub semnul unei incertitudini multiple. Se joacă titlul de campioană, se joacă prezența în Divizia A și calvarul suplimentar al unui turneu de baraj, se joacă din nou menținerea în Capitală a titlului (F.C.-Argeșul încearcă strămutarea acestuia la Pitești, performanță demnă de invidiat mai ales de acele formații mai vechi în primul campionat al țării, cum sînt U.T.A. și Petrolul).

În acest campionat, al cărui profil anemic este trasat de mica diferență de posibilități dintre primele clasate și cele din urmă, lupta decisivă va fi una indirectă, cu participarea prin cipalilor eroi, dar cu adversari... neutri. Și Steaua și F.C.-Argeșul joacă în deplasare, pierzînd din start avantajul terenului de care multe echipe se cramponează cu disperare. Militari la Ploiești, unde cu un an în urmă se decidea tot soarta primului loc între Petrolul (detronat) și Rapid ajuns atît de aproape de visul său de 45 de ani, încît Dan Coe era să-l pulbere prin tr-un autogol!

Steaua pleacă favorită pentru că are un punct avans (îi revine chiar un meci nul), și pentru că în deplasare joacă bine și pentru că Petrolul este complet indiferent la rezultat, cel 26 de puncte de azi dîndu-i dreptul la calm. O singură obligație au ploieștenii: să-și respecte publicul! Opinia publică s'agită încă de acum 7-8 zile aflînd, dintr-o știre eronată, că Progresul și F.C.-Argeșul vor juca azi, sîmbătă, și nu mîine duminică. Deci atenție!

La București, F.C.-Argeșul își va aduce, ca de obicei, suportul piteștenilor, dar va beneficia oare și de aportul susținătorilor celorlalte formații din Capitală? Sigur nu, în ceea ce privește pe supporterii Progresului și pe «steliști». Giuleștenii vor fi oboșiți după asaltul de prestigiu al craiovenilor și vor prefera, probabil, recuperarea forțelor și amuzamentul acru al celor care nu fac parte din spectacol. Deci un prim obstacol temperatura rece din tribune. Al doilea: hotărîrea cu care Progresul va încerca să se salveze de la o nouă și penibilă manșă a recalificării pentru Divizia A.

Ce va fi decisiv: dorința de succes a argeșenilor sau disperarea echipei bucureștene? Vom ști de-abia mîine.

O singură confruntare directă pentru o posibilă salvare de ultim moment vor susține fotbaliiștii din Tg. Mureș cu cei din Brașov.

Astăzi cunoaștem încă foarte puține fapte sigure însă deosebit de importante. Aradul va avea, cred, pentru prima oară două reprezentante în «A»; motiv de mulțumire sau surșă de primejdii? Iașul revine cu o formație studențească, mărînd plutonul centrelor universitare reprezentate în divizie la trei săptămîni de turnee de baraj o altă echipă cu un asemenea profil Politehnica-Galați care împreună cu Crișul-Oradea și ultimele două clasate în Divizia A vor furniza cele două participante ediția 1968-1969 a campionatului. Mai așteaptă și publicul timișorean ceva: găzduirea turneului de baraj, care a fost programat acolo, în cazul calificării Progresului (în ideea asigurării neutralității). Va fi poate și un moment de reflecție pentru sportivii timișoreni, care nu reușesc să reintre în plutonul de 14 al fotbalului românesc, reprezentat de orașul bănățean cu atîta glorie în trecut.

Și cu toate că o rubrică săptămînală nu se aventurează de obicei să facă pronosticuri, vom risca de data aceasta un joc egal la Ploiești și victorie argeșeană în Capitală. Dec Steaua campioană!

Se va întîmpla (poate) mîine.

Em. VALERIU

telegrame

Sezonul cîpșunilor. Cantități impresionante pe piață, altele la export. Recolta întrece pe cea de anul trecut. Ferma de la Băiculești, jud. Argeș, a obținut între 5 500 și 6 000 kg cîpșuni la hectar.

T-50 în Sahara. În zona petroliferă a marelui deșert saha-

rian a fost montată o instalație românească de foraj. Este una dintre cele mai moderne utilaje realizate de uzina ploieșteană «1 Mai». Ea constituie o variantă a cunoscutei instalații de foraj T-50. Produsele uzinei românești, care au pătruns acum cu succes și în această

aridă regiune africană, sînt cunoscute și apreciate în circa 30 de țări din întreaga lume.

O nouă șosea de acces spre minăstirile din nordul Moldovei, legînd punctele Sadova-Sucevița-Rădăuți (74 km), ale cărei lucrări urmau să fie gata abia la sfîrșitul anului, va fi

curînd terminată și dată în exploatare.

În stagiunea estivală bucureșteană spectacolele de folclor vor atinge numărul de 60. Cel mai important dintre ele va fi intitulat «Varietăți folclorice» și prezentat de ansamblul «Perinița».

Vaze ornamentale pentru parcuri și scuaruri. Iată un nou produs al Fabricii de ciment din Medgidia. Materia primă — praf rezultat din strunjirea tuburilor de azbociment. În viitor se vor fabrica și vase de interior pentru flori, așa cum sînt cele din sticlă sau porțelan.

20 de ani de la naționalizare



S-au împlinit două decenii de la naționalizare. Acest act hotărâtor pentru evoluția noastră spre socialism a fost pregătit și îndeplinit de partid, cu ajutorul celor mai buni fii ai săi. Momentele de înaltă tensiune de acum 20 de ani au rămas neșterse în memoria a mii și mii de oameni.

În paginile de față prezentăm cititorilor noștri câteva din amintirile unor participanți la istoricul eveniment de la 11 iunie 1948.

(Continuare în pag. 6)

20 de ani de la naționalizare

de prof. dr. Vasile RAUSSER

Iunie 1948. Una din acele date care se înscriu în istoria poporului român cu litere de aur: 11 iunie 1948. În toată țara răsună cu putere ecoul legii Marii Adunări Naționale, adoptate pe baza hotărârii Plenarei C.C. al P.M.R., de a trece în proprietatea statului democrat-popular principalele mijloace de producție industriale, de transport, bogățiile sub-solului, băncile și societățile de asigurare. NAȚIONALIZAREA era cuvântul care flutura pe buzele tuturor oamenilor muncii. Lucram pe atunci ca inspector la Direcția generală a controlului economic și, în această calitate, am fost trimis ca secretar al Comisiei județene de naționalizare a județului Dolj. Îmi amintesc cu cită bucurie și satisfacție a primit populația truditoare a acestui județ — ca și toți cei din întreaga țară care trăiesc prin muncă — înfăptuirea acestui act revoluționar care schimba din temelie structura proprietății în economie. Stăpîni pe soarta politică a țării prin instaurarea republicii populare, naționalizarea a transformat proprietatea asupra mijloacelor de producție în proprietate a întregului popor, cei ce muncesc devenind stăpîni și pe soarta economică a României.

Entuziasmul generat de lichidarea exploatării omului de către om în puternicul sector socialist creat atunci s-a accentuat prin conștiința perspectivelor de viitor pentru care naționalizarea crea condiții dintre cele mai propice.

«Primul act — spune tovarășul Nicolae Ceaușescu — care a avut un rol hotărîtor în desfășurarea revoluției socialiste l-a constituit trecerea principalelor mijloace de producție din industrie, la 11 iunie 1948, în mâinile poporului; naționalizarea a deschis o etapă nouă în istoria relațiilor de producție din țara noastră, a dus la lichidarea marii burghezii industriale și financiare, la crearea unui puternic sector socialist de stat în economie, a permis trecerea la conducerea planificată a economiei naționale».

Două decenii au trecut de la acest act măreț din viața noastră, act la care au visat cei mai luminați fii ai poporului român și care a fost înfăptuit, ca atîtea alte năzuințe din trecut, sub conducerea partidului comunistilor.

Douăzeci de ani de adînci și mari transformări în toate domeniile vieții noastre, dar mai cu seamă în domeniul economic.

Cît de departe a rămas în urmă economia României din anul 1948? În acea perioadă toți cei ce munceau erau angrenați încă în uriașa activitate de tămăduire a rănilor războiului.

Industria, cu un nivel scăzut de dezvoltare, se punea treptat pe picioare, în ciuda sabotajului organizat al burgheziei; agricultura, după doi ani de secetă cumplită, se străduia să obțină rezultate mai bune în împrejurările favorabile create de reforma agrară. Condițiile economice realizate pas cu pas, în mod științific, pe baza aplicării politicii Partidului Comunist, au dus la întărirea monedei naționale, la asigurarea unor bugete echilibrate și, la un loc cu condițiile politice, au făcut posibilă naționalizarea.

În cadrul nou creat, s-a înfăptuit concordanța



11 iunie 1948. Muncitorii de la atelierele «Grivița» întîmpină cu urale vestea naționalizării.

necesară dintre puterea politică în statul român și cea economică. A devenit posibilă trecerea la construcția planificată a economiei socialiste.

Naționalizarea a avut urmări uriașe în dezvoltarea întregii economii naționale. Acumulările crescînde provenite din sectorul socialist al economiei au constituit surse hotărîtoare pentru industrializarea socialistă, ca și pentru dezvoltarea tuturor ramurilor economice.

Cît de mult s-a schimbat fața României în aceste două decenii, ca urmare a muncii rodnice a poporului român sub conducerea partidului!

Socialismul a învins pe deplin și definitiv nu numai la orașe, dar și la sate. A fost construită baza tehnico-materială a socialismului; astăzi cu

toții muncim pentru dezvoltarea acesteia, pentru desăvîrșirea construcției socialismului.

Ne-am transformat într-o țară cu o industrie înfloritoare, ai cărei pași spre noi culmi de civilizație sînt recunoscuți și admirați de toți, de prieteni și neprieteni. Produsele industriei românești sînt din ce în ce mai bune, iar marca «Made in Roumania» se poate întîlni în multe țări din toate colțurile lumii, bucurîndu-se de apreciere mereu crescîndă.

Toate acestea se pot argumenta prin cifre statistice care, cu tot caracterul lor sec, vorbesc cu o forță de convingere unică. De pildă, numai în anul 1967 producția industrială era echivalentă cu întreaga producție a industriei realizate în anii 1951-1955; industria chimică — această ramură

REZOLUȚIA

PLENAREI A II-a A C.C. AL P.M.R.

(10-11 Iunie 1948)

Textul legii pentru naționalizarea întreprinderilor industriale, hancare de scieră...

Prin mii de telegrame și moțiuni

Muncitorii își manifestă bucuria nemărginită

...muncitorilor, tehnicienilor
...muncitorilor din întreprinderile naționalizate:

Naționalizările sunt pentru noi un nou prilej de...

După naționalizarea întreprinderii

INTRECERILE INTERNE AU LUAT UN PUTERNIC AVANT

Cu prilejul actului revoluționar al naționalizării întrepr...

Muncitorii, tehnicienii, functionarii

— Gr
plina

In întreprinderile naționalizate fiecare minut înseamnă bunuri pentru poporul muncitor

Să nu pierdem nici un minut din timpul destinat producției

La Voina-București—ca și la celelalte întreprinderi naționalizate

Paginile tuturor ziarelor nu au fost suficiente pentru a descrie uriașă
satisfacție față de istoricul act al naționalizării.

importantă a oricărei economii moderne și pentru care avem condiții favorabile — dă astăzi o producție de 53 ori mai mare decât în anul naționalizării — 1948. În același an în România se producea numai 1,5 miliarde kWh energie electrică — iar anul trecut aproape 25 miliarde. Folosirea nemăsurată a citreilor obosește. Dar nu există cetățean al țării noastre, nu există călător străin care să ne fi cunoscut țara în trecut, și astăzi să nu constate uriașele transformări în economia României.

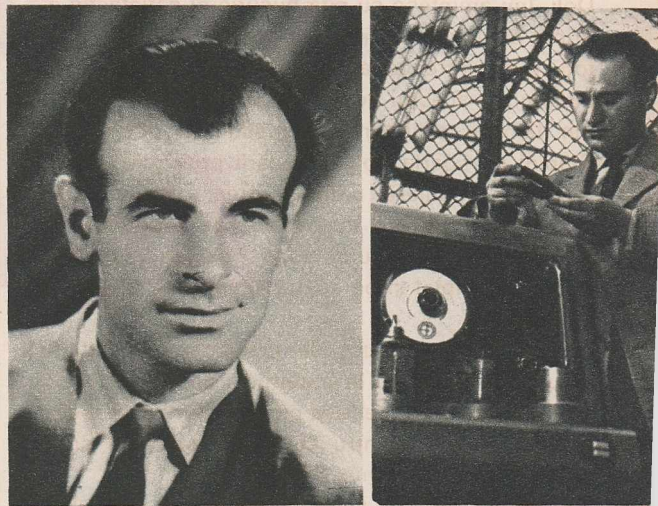
Agricultura, ramură de bază a economiei noastre, așezată practic, în totalitatea ei, pe baze socialiste, se află de asemenea într-un proces permanent de intensificare, de modernizare, de sporire a aportului său la dezvoltarea întregii economii naționale.

A crescut substanțial nivelul de trai al tuturor — din orașe și din sate — iar măsurile în curs de aplicare vor contribui la ridicarea acestuia și mai mult.

Desigur, au fost și greutăți, și neajunsuri, ca în orice cauză mare. Astăzi — ca-ntotdeauna — nu ne mulțumim cu ceea ce am obținut. Vrem mai mult și mai bine pentru că acesta este scopul întregii noastre activități. Pentru aceasta este necesară o activitate mai intensă, mai eficientă. Tocmai în această direcție sînt orientate măsurile importante hotărîte de Congresul al IX-lea și de Conferința Națională a Partidului Comunist Român, măsuri care în mod consecvent sînt puse în aplicare prin efortul luminat de perspectivele clare ale întregii noastre națiuni socialiste.

„ați fost”,
domnule!...

„«Industria fierului», așa se chema pînă la naționalizare uzina noastră — ne informează Vasile Pop, președintele comitetului sindical de la «Electromotor»-Timișoara. «Industria fierului...». Cam pompoasă firmă pentru atelierul acela sărăcuț, în care vreo 80 de muncitori (pentru mo-



Ucenicul de acum 20 de ani, președintele comitetului sindical de azi, de la «Electromotor»-Timișoara, Vasile Pop (în fotografia din stînga).

Inginerul Dan Teodorescu (fotografia din dreapta).

tive de rentabilitate, jumătate erau ucenici) produceau valțuri pentru mori și prese de ulei. Amenințată să fie înghițită de marea industrie metalurgică bănățeană. «Industria fierului» a tuzonat prin 1947 cu întreprinderea «Britania», o altă... forță industrială care utiliza 70 de muncitori și producea 30 de electromotoare... pe lună.

Printre ucenicii întreprinderii se afla, în 1948, și Vasile Pop, interlocutorul nostru. Avea doar 19 ani pe atunci, dar viața grea de acasă, războiul, evenimentele de după 23 August l-au maturizat de timpuriu. La 19 ani era deja un om cu răspunderi. Fusese primit în Partidul Comunist și muncea în biroul organizației tineretului comunist. Vasile Pop își deapănă amintirile...

În dimineața zilei de 11 iunie a anului 1948, de-abia a intrat pe poarta fabricii și a fost chemat la organizația de partid. Erau adunați acolo toți comuniștii. Nu s-a discutat mult. Important era să se acționeze: cu fermitate și la momentul oportun. Fiecare comunist a primit sarcini precise în legătură cu supravegherea, paza, preîntîmpinarea oricărei acțiuni ostile, oricărei încercări de sustragere de bunuri din

E. DASCĂLU

(Continuare în pag. 26)

«...ne-am oprit cu adîncă emoție la Tîrgoviște — străvechea cetate de scaun a Țării Românești — care timp de aproape trei veacuri a jucat un rol deosebit de important în existența poporului nostru. De numele acestei localități este legată viața și lupta unora dintre cele mai glorioase figuri de conducători ai poporului nostru din trecut — printre care voievozii Mircea cel Bătrîn, Vlad Țepeș, Mihai Viteazul, Neagoe Basarab și Matei Basarab — care au pus mai presus de orice libertatea și neatîrnarea patriei».

NICOLAE CEAUȘESCU

A doua scrisoare din Tîrgoviște

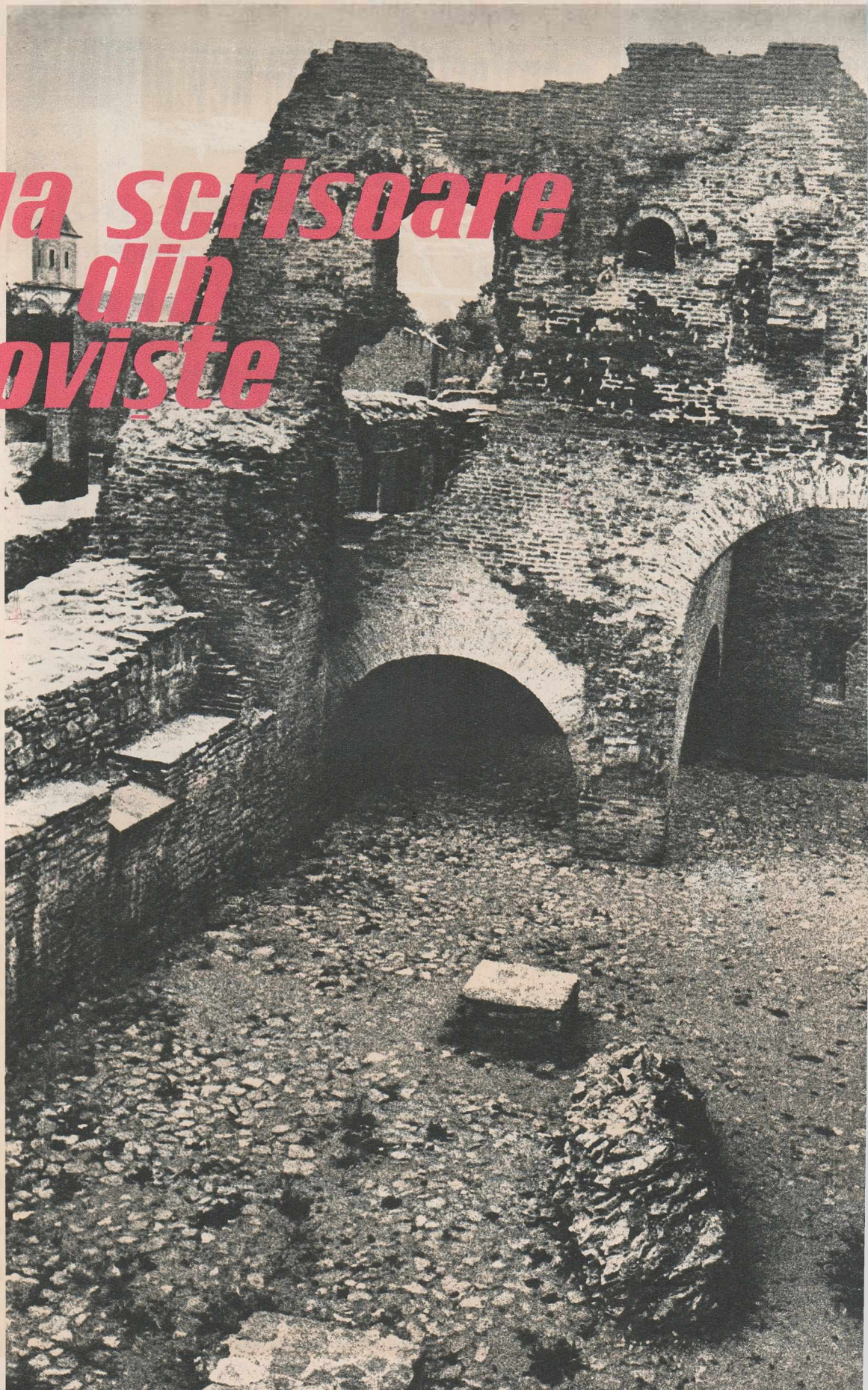
...M-am oprit la ruinele Curții domnești. Mi-am lipit fruntea de piatra lor sfîntă și caldă și am avut inegalabila senzație că simt și aud cum bate inima istoriei. Am pășit înăuntru. Și am avut incredibila senzație că drumul e bătut cu bulgării de aur ai istoriei. Am traversat curtea. Și am avut fantastica senzație că Mircea, Petru și Matei sînt acolo, există aieva, dăltuiesc istoria. Ruine? Ruinele sînt resturile unei prăbușiri, iar zidurile pe care le am în față sînt semețe, cutezătoare spre lumină, sînt scările înălțimilor pe care le suim azi. Au întreruperi? Rupturi? Poate, ca și istoria, ca și zbuciumul nostru. Dar au un punct de plecare și altul care duce mai departe, după ce trece prin noi, cei de azi. Ruine? Nu. Istorie.

Aici, între ziduri roase de vînturi și ploii, bătute de soarele atîtor secole, am înțeles că trecutul e prezent, după cum prezenți vom fi și noi în viitor, cu răspunerile care ne-au innobilat azi ființa și existența. În fine, ca într-o carte de citire cu file de piatră, versurile lui Heliade Rădulescu mi s-au părut bătute în diamante:

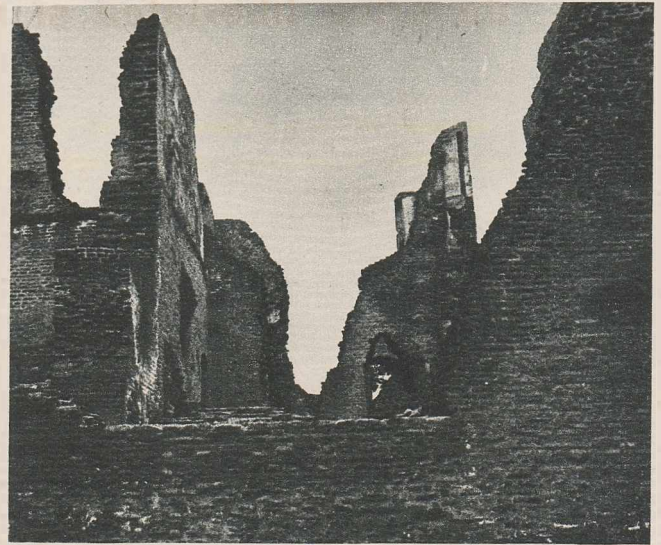
*«O ziduri! rămășiță din slova strămoșească,
O turn! de unde ochiul de mii de ori văzu
Biruința să zboare pe-oștirea românească!
În muta noastră șoaptă cite-mi vorbiți acu!...»*

Sînt încă la Tîrgoviște. Și voi rămîne chiar după ce voi pleca, romantic orășel și iubite cititor.

Bazil DUNĂREANU
Fotografiile autorului



Spre nord-vest, ruinele palatului sînt străjuite de Turnul Chindiei. Această construcție a fost ridicată pentru a servi ca turn de apărare la una dintre porțile Curții domnești. Pentru un castel situat în zonă de cîmpie, cum era Curtea domnească, în vreme cînd năvălirile vrăjmașe erau dese, un punct de observație cu vizibilitate pînă la mari depărtări constituia într-adevăr o necesitate defensivă. Acest turn, de 25 m înălțime, a fost construit, după unele ipoteze, în timpul domniei lui Mircea cel Bătrîn, după altele, sub domnia lui Petru Cercel. Construcția, de formă circulară atît în interior cît și în exterior, amintind turnurile italiene medievale, are patru niveluri. Cele două niveluri inferioare nu au ferestre ci numai creneluri, tocmai pentru ca turnul să fie cît mai puțin vulnerabil. Suind cele 122 trepte de stejar ale scării, grațios spiralate, întrerupte de trei platforme circulare, odihnitoare, ajungem sus, de unde se deschide o priveliște panoramică asupra orașului. Furați de minunatul peisaj, ar fi păcat să nu remarcăm ușile, ferestrele, balcoanele. Înfașurarea actuală a turnului datează din timpul lui Gheorghe Bibescu, care a restaurat construcția în 1847.



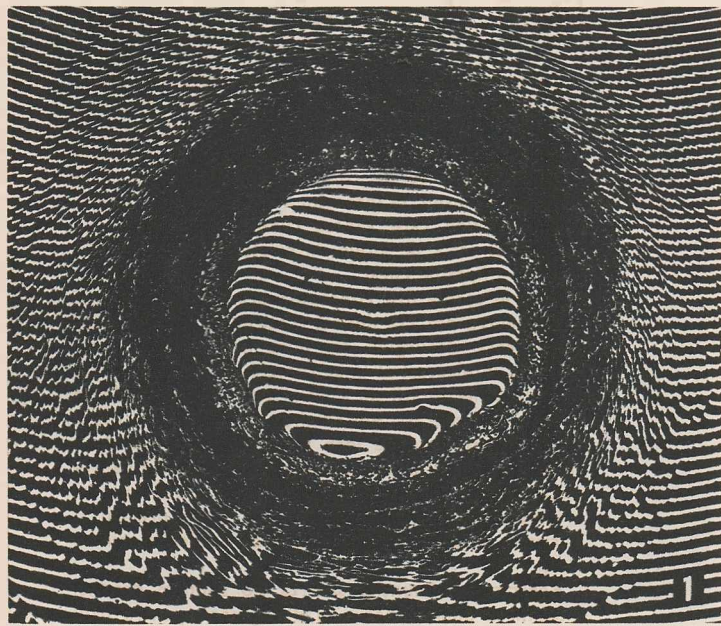
În 1659 palatul e «surpat și sfărîmat de tot, ca să nu mai fie scaun domnesc acolo» (la Tirgoviște — n.r.).

În anii domniei lui Constantin Brîncoveanu — care cere îngăduința sultanului pentru a reda viața Curții domnești — se înalță fortificațiile exterioare, foisorul, se refac încăperile, ce sînt amplificate, împodobite cu o bogată și rafinată ornamentație, cu măiestrite înfloriri în piatră, cu picturi. Briul grădinilor domnești, ce se părăgîniseră, înmiresmează din nou curtea și întreaga Tirgoviște.

De prin 1400, bătrînul oraș așezat la poalele dealurilor subcarpatice a fost cetate de scaun a Țării Românești. Privind această fotografie nu putem să nu ne aducem amînte de rîndurile lui Vlahuță: «Poate că pe ușa asta a intrat Marele Mircea cînd s-a întors biruitor de la Rovine; de la fereastra asta se uita cruntul Tepeș peste orașul lui domolit și spălat de fărădelegi; în jilțul ăsta a stat Viteazul Mihai pe cînd în mintea lui ătutezătoare se mpînzea un vis mareț — o țară-ntinsă, puternică și glorioasă — toată suflarea românească sub un singur scepru».



O PICĂTURĂ DE PLOAIE ... UN BOLID



O banală picătură de apă proiectată cu mai mult de 3 000 km pe oră poate deveni un adevărat bolid devastator.

Faptul prezintă o deosebită importanță pentru aviația supersonică deoarece, fie că picătura este proiectată asupra unui solid, fie că acesta se precipită asupra picăturii, rezultatul este același: avarierea serioasă a suprafeței de impact.

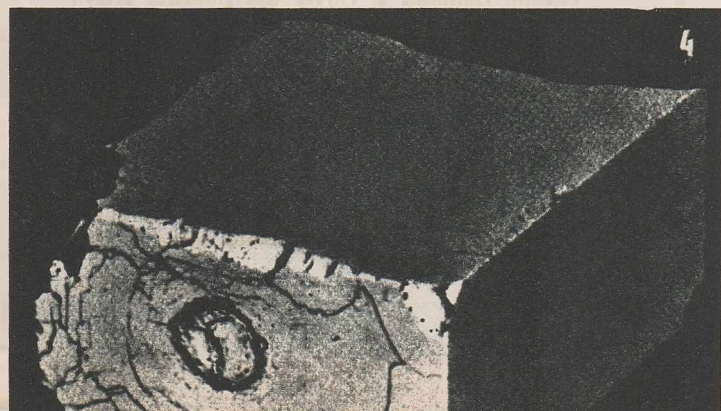
Un exemplu: la 130 km pe oră este nevoie de 100 000 picături care să ciocnească în același punct o suprafață metalică pentru a se produce o eroziune vizibilă; la 1 100 km pe oră, același efect se produce printr-o singură ciocnire.

La Universitatea Cambridge s-au efectuat experiențe concludente în acest sens. Folosindu-se picături de apă de 0.01 cmc — proiectate cu viteze între 3 200 și 4 000 km pe oră de o «armă» specială cu aer comprimat — s-au putut constata efectele distructive asupra diferitelor materiale.

În plexiglas, material plastic transparent, destul de dur (foto 1), se produce o spărtură circulară; partea centrală, cu un diametru de 2,5 mm, rămâne intactă la suprafață dar crapă în profunzime. În aluminiu (foto 2) ia naștere o adâncitură de formă neregulată, de câțiva milimetri. Oțelul inoxidabil (foto 3) este atacat pe o adâncime mai redusă, dar marginile «craterului» sînt mai zdrențuite. Nici chiar ceramica (foto 4), extrem de dură, nu poate rezista la o ciocnire cu o picătură de apă lansată cu 4 000 km pe oră.

Iată argumente destul de concrete care fac pe constructorii de avioane supersonice să privească poate într-un chip nou... întâlnirea cu ploaia.

Mircea NOVAC



CUM AM DEVENIT SPĂRGĂTOR

Deunăzi, cînd s-a blocat pe neașteptate clanța și broasca Yale de la ușa apartamentului, am ținut urgent un consiliu de familie. Prima propunere era și cea mai simplă: să plecăm liniștiți la treabă și să lăsăm ușa larg deschisă sau, pentru un plus de siguranță, să o prindem cu o sfoară pînă cînd se va face reparația necesară. După o scurtă dezbateră, propunerea a fost însă abandonată: nu aveam sfoară în casă. A doua propunere, a cărei realizare practică îmi revenea mie, consta în a organiza prompt și eficient reparația broaștei. Fiindcă treaba mi se părea simplă, am zîmbit superior și m-am pus pe lucru. Adică m-am înființat la cea mai apropiată cooperativă de lăcătușărie (de altfel singura pe o rază de un kilometru în jur) unde mi-am expus doleanțele. Responsabilul m-a ascultat cu înțelegere, a promis că «se face» și mi-a sugerat să-i aduc clanța și broasca.

— Dar, vedeți, e un Yale — am început eu timid. Nu mă pricep s-o demontez. N-ați vrea ca...

— Ei, și ce dacă-i Yale? — mi-a replicat peremptoriu. Oricine știe să demonteze așa ceva. Iei mata o șurubelniță, și gata. Noi nu montăm și nu demontăm nimic. Doar reparăm.

Neavînd argumente convingătoare la îndemînă (la urma urmei, și eu figuram la rubrica «oricine») și fiind încă sub impresia filmului «Cum să furi un milion», pe care-l văzusem cu întîrziere, m-am întors acasă. «În fond — mi-am zis — ce poate face Peter O'Toole pot face și eu. Și apoi, comit o spargere în propria-mi casă. Absolut nici un risc».

Zis și făcut. Am demontat tot și m-am înapoiat triumfător la cooperativă cu broasca.

— Nu, nu se poate repara — a răspuns cu regret responsabilul. Trebuie alta, nouă.

— Bine. De acord.

— Nu. Noi n-avem. Mergeți la «Ferometab» și aduceți-mi una, știți dv., din aia ungurească. V-o fixăm aci, și dv. montați totul la loc.

Apoi mi-a dat instrucțiuni tehnice cum să fie mecanismul pe care trebuia să-l achiziționez de la «Ferometab».

Văzînd că lucrurile se complică (de altfel nici nu înțelesesem bine instrucțiunile și-mi venea peste mină să-l rog pe responsabil să le repete), m-am repezit la un bătrînul cumsecade din apropiere, un lăcătuș particular cu autorizație în regulă, care mi-a spus: «Vino peste o oră că e gata».

— Ați putea să-mi montați dv. broasca? — m-am rugat eu.

— Tinere — mi-a spus el. (Nota autorului: sînt trecut de patruzeci) Aîm optzeci și șase de ani. La vîrsta asta eu nu mai montez nimic. Și nu cumva să întîrzii. După-masă nu mai trec pe la atelier. Oricum, pînă după-masă poate mor.

L-am încurajat pe bătrîn (de altfel arăta foarte bine și este un meseriaș admirabil), și la ora fixată m-am prezentat la el.

— Sper că atunci cînd ai demontat broasca, tinere, n-ai scos și vergeaua lungă? — m-a întrebant el sever.

I-am mărturisit vinovat și cuprîns de negre presimțiri că, într-adevăr, comisesem ireparabilul: scosesem din făgașul ei firesc și vergeaua lungă.

— Cum, nu știai? Pe aia trebuia doar s-o deșurubezi puțin. Trebuia să dai doar de 13 ori cu șurubelnița și s-o lași acolo, că ea ține broasca.

(Vezi — mi-am spus eu cu amărăciune — Peter O'Toole n-ar fi făcut o boacăna ca asta.)

— În fine, acum e prea tîrziu — oftă bătrînul. Uite cum faci...

Pe scurt, după cîteva tentative infructuoase și repezindu-mă de două-trei ori la mentorul meu pentru a-i cere îndrumări suplimentare, am reușit. Ușa de la intrarea noastră îmi apare acum ca o poartă mindră de castel. Doar cu voia castelanului poate intra cineva înăuntru! Așadar, avea dreptate responsabilul: «Oricine poate...» Dar cît timp am pierdut?

Întimplarea a făcut ca a doua zi să hotărîsc să-mi montez o antenă de radio și una de televizor. Destul cu improvizatiile, cu firele răsucite

prin casă alandala! Să ținem pasul cu tehnica modernă! Și apoi nutream ambiția să am antenă și pentru «canalul II». Televizorul meu nu prinde și nici nu-l va prinde vreodată (e de tijă vechi), dar doar așa... ca să le fac în ciudă vecinilor lor.

Iată-mă dar pe la șase după-masă în fața unicii (se pare) cooperative bucureștene cu profil de antene. Totul ferecat. Sub firma care promitea «Instalăm antene de radio și televizor», un afiș scris de mină proclama sever: «Accesul publicului permis după 9,30».

Vai de mine, am oftat eu. Parcă aș fi la spațiu locativ, nu la un magazin care să se bucure de sosirea mea, deoarece, în fond, sînt un client de la care poate obține un ce profit. M-aș fi așteptat, de pildă, să mă întîmpine un afiș multi-color, redactat cam în acești termeni: «Intrați Intrați! Bucuroși de oaspeți! Viața fără antenă n-are nici un farmec. Pașiți cu încredere în magazinul nostru. Antena este un factor de progres și de desfătare, ea înfrumusețează viața dv... Fiecare al zecelea client capătă un premiu din partea direcțiunii...» Dar nu. Doar un afiș și o ușă încuiată, deși formal mă încadram în prescripțiile lui: eu reprezentam «publicul» și trecus de mult de 9,30 a.m.

A doua zi, la 9.35. Același loc, aceleași perisoneaje.

— Vă rog să-mi instalați o antenă de radio și una de televizor.

— Aveți antenele?

— Nu. Credeam că dv...

— Am avut. Acum două săptămîni. S-au terminat. Mergeți dv. la magazin și apoi noi v-le instalăm. Chiar a doua zi.

La magazinul de radio și televizoare:

— Vindeți și antenă de radio sau numai de televizor?

— N-avem antenă de radio. Mergeți dv. în colțul străzii, la magazinul de articole electrice M-am conformat.

— Aveți antenă de radio?

— Da. Adică nu. Avem liță.

— Dar bețe de antenă aveți?

— Da. Adică nu. Mergeți dv. la un timplăru.

Am renunțat.

Desigur, dacă aș fi perseverat aș fi reușit «Perseverare diabolică...» În cel mai rău caz aș fi jertit două picioare de la masa din bucătărie, că și așa trage să moară, săraca. Dar în definitiv, veți spune, pe cine interesează dacă d-ta ai sau n-ai antenă?

Da. Asta-i adevărat. Pe nimeni în afară de mine. Dar problema «serviciilor» interesează pe toată lumea. Ea ocupă un loc central în viața modernă (cum spune un dicționar comercial american: «din leagăn pînă în mormînt»), implicînd deservirea multilaterală a cetățenilor, scutindu-i de alergătură fără rost pentru satisfacerea micilor nevoi esențiale ale vieții cotidiene.

Problema este, desigur, vastă și poate rîndurile de față vor îmboldi pe unul sau altul din cititori să ne scrie, aducînd în discuție și alte aspecte decît cele care au servit drept pretext articolului de față. Soluțiile nu vor cădea din cer și nu sînt totdeauna foarte simple. Bunăoară, broasca cu pricina «aparține» Ministerului Comerțului Interior, montarea ei este o treabă (și încă...) a cooperației ș.a.m.d. Dar cetățeanul grăbit nu-și pune asemenea probleme de «jurisdicție». El nu «aparține» nici unui minister, în particular, ci dorește, sau cel puțin speră, ca pentru banii lui să fie servit prompt și...pe toată linia — și aceasta nu din comoditate ci fiindcă și timpul lui este prețios. Societății și lui însuși.

Nu de alta, dar ne-am putea trezi, mergînd la ghișeu de bilete din Gara de Nord și cerînd un bilet clasa a II-a pentru Calafat, să ni se răspundă:

— Se poate. Dar mai întîi procurați-vă dv. un vagon. Noi vi-l remorcăm. Dacă-l aduceți astă-seară, miine ați și plecat... Și n-ar fi rău să cumpărați de la «Combustibilul» și puțin cărbune pentru locomotivă...

ora fanaticilor

de Lucian PINTILIE

Într-un articol de-acum câteva săptămîni, vorbind de o criză pozitivă, DE CREȘTERE, a teatrului românesc, anticipam importante schimbări structurale în spectacolul contemporan. Anticipam, mai precis, posibilitatea unui nou val de gîndire care să dea un nou flux vital unui fenomen care, *oricum*, e printre cele mai vii din cultura noastră. Acest nou val nu vine să măture prostia și mediocritatea (un asemenea val năprasnic ar trebui în cinematografie, dar acolo abia intuiesc o slabă înfiorare a lacului întins, negru, liniștit), vine doar să aducă în discuție *noi criterii*. Acest nou val propune largirea codurilor de expresie teatrală. Unele criterii propuse au o intransigență cumplită, revizuirea e cam radicală (*Rosmersholm*): este evident că aici e o formă de vitalitate pleneră a teatrului românesc, aici, în liniștea cu care acceptă, ba chiar stimulează puncte de vedere atît de diferite (*D'ale carnavalului* și *Rosmersholm*), aici, în stîmna reciprocă și în lipsa de adversitate a pozițiilor opuse (de altfel, în teatrul bun românesc nu există *poziții rigide*, adică încremeniri, ci vîrste doar, stadii ale experiențelor). Această generozitate — socialmente vorbind — indică vitalitate, pe cînd exclusivismul din cinematografie, intoleranța suspicioasă față de experiențe diferite indică rahitism, anchilozare.

*

Acest nou val este expresia, de altfel elementară, a unei noi realități biologice: *noua generație* — stupid și dureros separată, din stupide, foarte stupide motive birocratice (8 ani nu s-a dat examen la Facultatea de regie), de generația noastră medie. Această nouă generație are în fruntea ei, *încă de pe acum*, gînditori de teatru ca Șerban și Manea; dar mai mult decît atît, acest nou val este expresia unor nevoi interioare de revizuire, de înălțare prin asimilări și renunțări. Mărturisind loial instabilitatea cunoașterii, artistul adevărat pune sub semnul revizurii toate certitudinile sale; victoriile trebuie azvîrlite și disprețuite înainte de a putezi. (Cunosc mulți artiști importanți care umblă astăzi *îmbătați* în aerul cutremurat de duhoarea victoriilor lor descompuse.)

Acest tip de artist care revizuieste este *tipul fanatic*. Eu aduc aici un elogiu total *fanatismului*, ca una din sursele cele mai importante ale artei mari. În teatrul românesc, cel mai încapăținat fanatic pe care-l avem este David Esrig. *Nepotul lui Rameau* este, în primul rînd, o strălucită probă de fanatism, de experiență consumată pînă la capăt. O experiență ridică întrebări, răspunsuri, consecințe. E o ierarhie întregă a consecințelor — unele foarte importante de la început, altele, palide dar prezivibile, foarte importante prin *devenire*.

Caracteristic teatrului românesc, chiar *celui mai bun*, este incapacitatea lui finală de a rezolva toate consecințele pe care o experiență îndrăzneată le ridică. Aceasta este, după părerea mea, o chestiune fundamentală — care, evident, mă privește copios și pe mine, e chiar, ca să spun așa, una din măruntile mele tragedii: răspunderea pînă la capăt sau, în sfîrșit, pînă foarte aproape de capăt, față de *întrebările stîrnite* (doar o dată sau de două ori am izbutit asta). Fanatism înseamnă, în primul rînd, această răspundere totală, neumbrită de nici o constrîngere interioară (teamă, prudență) sau exterioară (capacitatea tehnică a unui teatru; mai mult, programul său intelectual adesea debil, condiția fizică a actorului, bolile sau dramele lui interioare), înseamnă *răspunderea* față de toate consecințele actului său de creație. Orice este admis aici. Chiar egoismul. Poate e chiar recomandabil.

Fanatism înseamnă și devoțiune, și obsesie, și puritate intelectuală; dar înseamnă și tactică — lovitură sigură, concentrată, mortală (lovitura lui Corday). Fanatism înseamnă altă noțiune despre existența socială, altă noțiune despre muncă; Living-theatre, cu trupa lui ambulantă, înseamnă fanatism; Grotovski, cu sistemul lui de coduri, înseamnă fanatism — fanatism sub o formă organizată, destinsă, liberă, *însușită*, fanatismul relaxat, colectiv, *formă superioară de solidaritate de conștiințe*. La început este o înclăștare neagră, disperată, zbatere singuratică, încapăținată, apoi poate fi convingere împărtășită, act solidar, limpede, senin, decontractat. Atunci simt doar grația, nu mai simt în spatele actului de creație gîfuitul monstruos al procreării. Am explicat de o mie de ori ce fantastică libertate actoricească începe din clipa în care actorul *conștient* acceptă, ca o etapă a operației de eliberare, punctul de vedere *fanatic*, tiranic, al regizorului. Închis într-un butoi, confundă deseori cerul cu bolta doagelor sale; e înfiorător cu ce sălbăticie primitivă ne apărăm mizeria noastră confundînd-o cu libertatea noastră. Ar trebui ca toți actorii să vorbească cu actorii «tiranizați» de regizorul Manea de la Sibiu. Sau, în sfîrșit, și mai aproape, și mai recent, să încerce să descifreze semnificațiile celor două desăvîrșite explozii de libertate ale lui Dinică și Moraru din *Nepotul lui Rameau*.

*

Conceptul cel mai compromis, cel mai hărțuit, detestat, huliț de către toți cei integrați într-un nou mod de gîndire este conceptul vechi de *imaginație*.

Imaginația noastră, a profesioniștilor teatrului românesc (este numai o ipoteză care trebuie privită neapărat cu seriozitate) a fost stimulată ani de-a rîndul doar de *aspectul concret* al realității; în felul acesta ea a fost *înlănțuită* de limita acestui aspect concret. Aici este o problemă foarte complicată de aspirație spre *esența cunoașterii*. Nu este în mod real imaginația noastră un mecanism vechi, uzat, sfîrșit? Nu are nevoie, ca să se reanime, de noi mituri, mai simple? Idolatrizarea exactă a realității nu sterilizează imaginația? Nu există surse mult mai generoase pentru reactivarea ei? Nu trebuie săpat în zîmbetul acesta de sfinx al realității și redescoperite *aspectele interioare*, aparent abstracte, ale realității, sursele vii, esențele ascunse?

Aceste îndoieli nu structurează alt fel conceptul de «imaginație», nu-i oferă alte, nebănuite, direcții de zbor, în afara traseelor cenzurate?

Marceau, în toate celebrele sale pantomime, copiază și reproduce stilizat realitatea. În 1953, pentru noi toți care l-am văzut, spectacolul său a fost un delir de imaginație. În 1967, revăzut — absolut la fel, la Sala Palatului — sentimentul sufocant a fost acela al lipsei de imaginație.

Wolcz — tînărul mim din Timișoara, unul din fanaticii de marcă — realizează azi o pantomimă de *parabole* filozofice, a căror temă centrală este relația stranie, tragică, între rigiditatea formei și explozia existenței. Anecdota pantomimelor sale nu reproduce realitatea, ci creează o altă realitate; obiectele eliberate de constrîngerea lor individuală capătă o semnificație serială, de mituri.

Manea împinge — așa cum am mai arătat, spiritul textului spre o nouă aventură, necunoscută pînă acum. Șerban, la modul talentului său mai complex și poate prea senzorial încă pentru un fanatic, propune teatrul ritualic. În plină maturitate artistică, Esrig își revizuieste scurt fervorile și, îndeplîndu-se definitiv de mirajul realității concrete, explorează — *cu succes la public* — într-o zonă aproape inaccesibilă: expresia ideilor, măștile concrete ale ideilor, baletul acestor măști. Seria fanaticilor continuă. Deocamdată ei revizuiesc conceptul fundamental. Spectacolul dialectic abia începe.

curaj —
lipsă de curaj

Cutezanță, îndrăzneală, temeritate, bravadă — diversele ipostaze ale curajului real sau simulat, discutate la «Clubul XX» — pot fi raportate în definitiv și la emisiunile de televiziune. Fără a intra în subtilele delimitări propuse de conducătorul dezbaterii, Paul Popescu-Neveanu, să încercăm a deosebi câteva acțiuni ale televiziunii care vădesc curaj (civic, al opiniei, intelectual etc.), de altele, inspirate de... — cum să-i zicem? — lipsa de curaj.

Felul în care a fost concepută prima ediție a «Invitației pentru ora 21» denotă o atitudine responsabilă, îndrăzneată, decurgînd din buna înțelegere a mecanismului intelectual al unor oameni neinformați și din conștiința necesității de a risipi temeri superstițioase și vechi prejudecăți. Am admirat, în întrebările suplimentare formulate de Ioan Petru, preocuparea de a risipi toate eventualele nedumeriri în legătură cu apropiata noastră întîlnire cu asteroidul Icarus sau cu originea și răspîndirea limbilor pe glob, precum și claritatea răspunsurilor furnizate de academicienii invitați.

Regizarea amănunțită sau, ca s-o spunem deschis, întocmirea unui scenariu cu dialog scris pentru uzul participanților la anumite «dezbateri» reprezintă cea mai evidentă manifestare a lipsei de curaj. Paradoxal, tocmai emisiunile consacrate tineretului, celor aflați la vîrsta marilor cutezanțe, poartă această pecete a contrafacerii. Prezența a doi «redactori» pe genericul «Clubului XX» pe tema curajului, senzația că fiecare vorbitor știa precis ce va urma, mă determină să mă îndoiesc de spontaneitatea discuției despre îndrăzneală.

A fost oare un act de curaj prezentarea orchestrei de muzică ușoară «Fenix» din Timișoara? Cornel Chiriac, cunoscut animator și exeget al muzicii de jazz, a avut întotdeauna curajul de a-și afirma și susține preferințele. De data aceasta — îndrăznesc la rîndu-mi să afirm — el ne-a oferit o adevărată revelație: tinerii timișoreni sînt talentați, au fantezie și cultură muzicală, au șanse de a se afirma ca o formație de valoare internațională. Numai dacă televiziunea și celelalte foruri interesate ar avea în continuare curajul de a-i sprijini să-și dezvolte calitățile manifeste...

Cum de a eşuat oare «Transfocatorul», una dintre emisiunile cele mai populare, într-o atît de penibilă demonstrație a lipsei de curaj cum a fost ediția sa de miercuri 29 mai? Uitîndu-și noua vocație (ancheta socială), oscilînd între reportajul banal și o timidă copie a «Reflectorului», «Transfocatorul» a nedumerit. Păcat de admirabila cozerie a lui Vasile Canarache, înecat într-un puhoi de platitudini, de critici vagi, care nu treceau niciodată de suprafață și nu erau menite să aibă vreun efect.

O idee originală, îndrăzneată, pe specificul televiziunii: marcarea sărbătorii naționale a Argentinei printr-o conferință a ambasadorului despre tangou și despre celelalte dansuri argentinene, urmată de o exemplificare adecvată.

Lipsa de încredere în oamenii cu care se lucrează (altă formă a lipsei de curaj) face din prezentarea «Zigzagului» un exercițiu neplăcut și oarecum compromișător pentru Sanda Toma și Ștefan Tapalagă. Oare acești actori, nu numai talentați dar și inteligenți, spirițuali, nu ar putea fi lăsați din cînd în cînd să improvizeze, să fie ei înșiși?

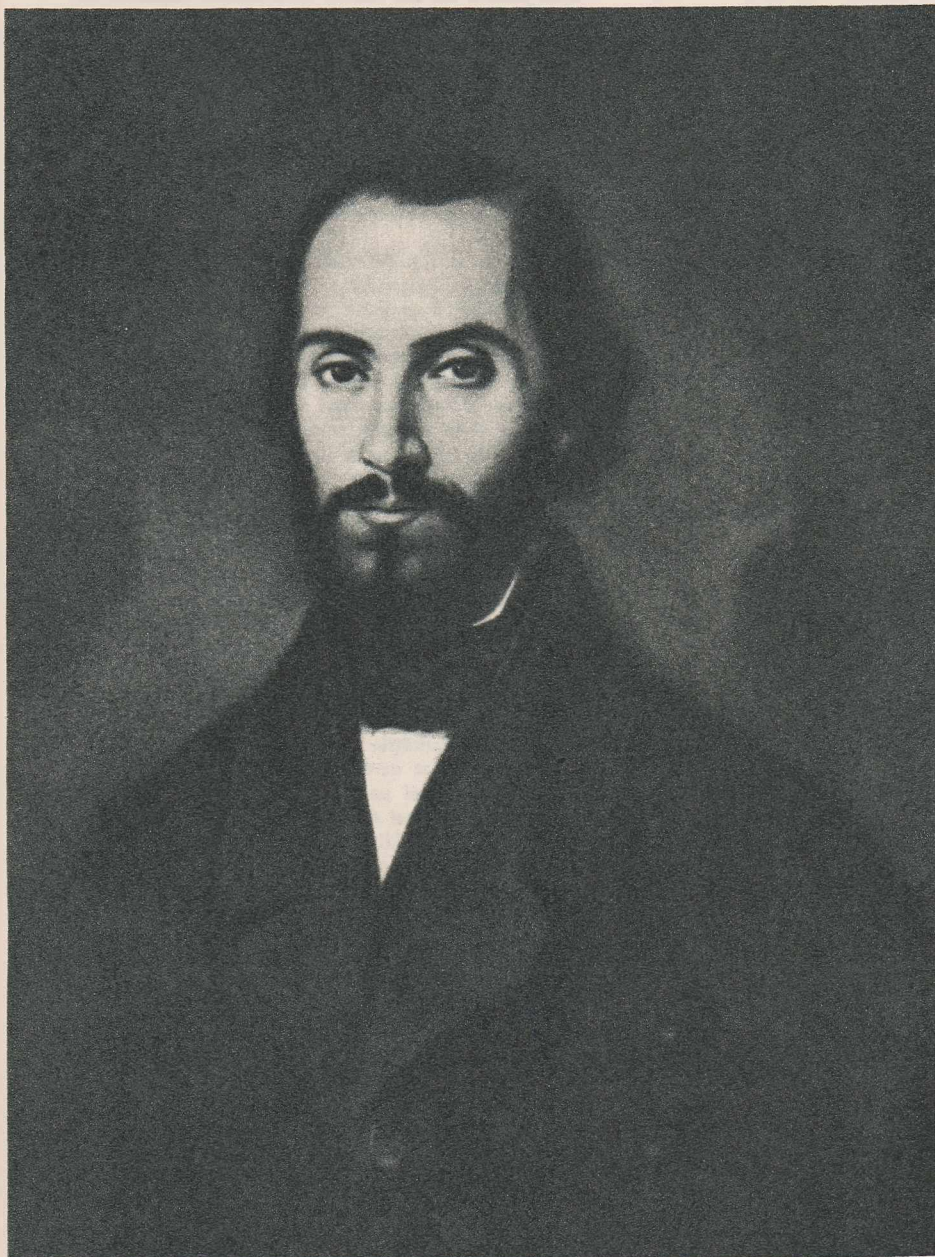
La televiziune trebuie să ai curajul de a tăcea atunci cînd imaginea vorbește singură — așa cum au făcut Valentin Munteanu și Mircea Gherghinescu, autorii documentarului «Porțile», dar și curajul de a vorbi avîntat — dacă știi s-o faci ca Ștefan Iacob și Constantin Berceanu, care ne-au prezentat «Anul 1848 în Transilvania».

Am folosit, evident abuziv, noțiunea de curaj. În cele de mai sus nu e vorba de fapt decît de siguranța de sine provenită din buna cunoaștere a meseriei și de ezitări decurgînd din imperfecta ei stăpînire. Despre curajul opiniei, despre atitudinea curajoasă, care țin de etaje superioare ale voinței, poate altădată.

Felicia ANTIP

un moment crucial în istoria României moderne

REVOLUTIA DE LA 1848



NICOLAE BĂLCESCU



Revoluția de la 1848 din Țara Românească n-a izbucnit pe un sol steril, dezlipită de preocupări anterioare de renaștere socială și națională, ci reprezintă o expresie viguroasă, de mari proporții, a luptei îndelungate a poporului nostru împotriva regimului feudal și a dominației străine.

Aflată sub suzeranitatea Porții otomane și sub protecția Rusiei țariste, Țara Românească făcea eforturi deosebite pentru dezvoltare și afirmare, dar regimul instituit prin Regulamentul organic (1831) — confirmând dominația economică și politică a marii boierimi — reprezenta un puternic instrument de perpetuare a privilegiilor feudale și a stării de dependență a țărănimii. În aceste condiții, revoluția apărea ca o necesitate pentru răsturnarea structurii social-economice și politice regulamentare. Totodată ea își propunea să creeze un cadru favorabil dezvoltării naționale, întrucât regimul politic al suzeranității și pro-

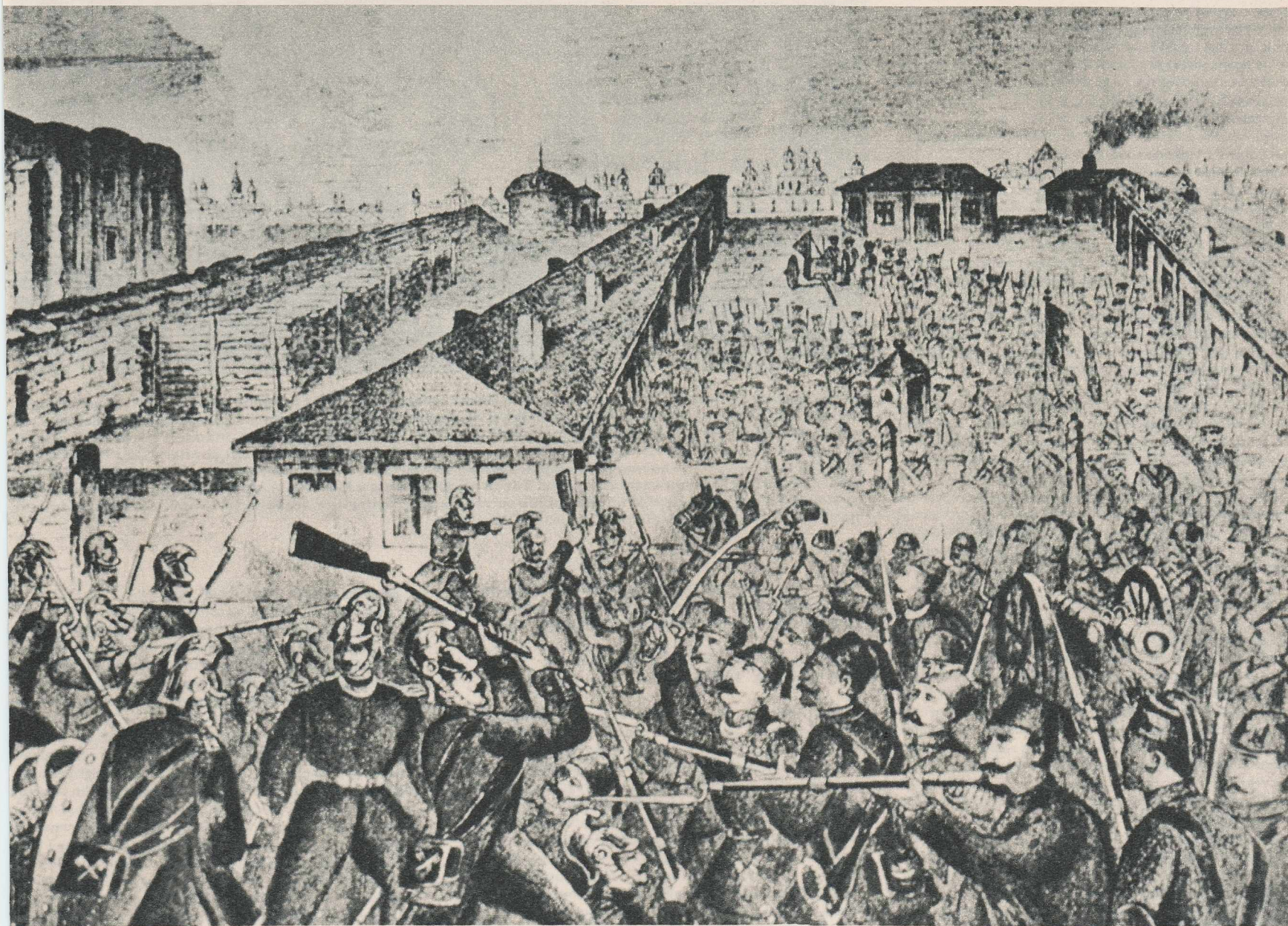
tecției străine constituia un serios obstacol în calea afirmării poporului român pe plan european, ca națiune distinctă.

Principalii conducători ai revoluției au fost Nicolae Bălcescu, frații Golescu, Ion Ghica, I. Heliade-Rădulescu Gh. Magheru, Christian Tell, I.C. Brătianu, C.A. Rosetti. Mulți dintre ei erau intelectuali de origine burgheză și mic-boierească, majoritatea formați în școlile Apusului, îndeosebi franceze; însuflețiți de ideea transformării revoluționare a societății, ei s-au dovedit receptivi la cerințele dezvoltării social-economice, politice și naționale ale țării, precum și la năzuințele spre progres ale claselor oprimate; ei doreau înfăptuirea unei societăți românești în care masele largi populare, mai ales cele țărănești, să fie eliberate de corvezi și să fie împroprietărite, să beneficieze de drepturi politice.

Înscrind în programul lor adinci transformări cu caracter

DIN TARA ROMÂNEASCĂ

de Apostol STAN
cercetător științific la Institutul de istorie «Nicolae Iorga»
al Academiei



social, fruntașii revoluției și-au asigurat sprijinul poporului în acțiunea de răsturnare a edificiului politic regulamentar, casele țărănești și cele orășenești devenind, în aceste împrejurări, forța de bază a revoluției.

FII PATRIEI CEI ADEVĂRAȚI»

Marea adunare populară de la Islaz (Romanți) a dat, la 1 iunie 1848, semnalul revoluției.

Prin Proclamația de la Islaz — act care sintetiza programul revoluționar — se aduceau la cunoștință întregului popor principiile revoluționare de reorganizare a societății. Ele prevedeau, printre altele, independența administrativă și legislativă a țării, domn ales pe cinci ani și «căutat» și toate straturile sociale, regim fiscal proporțional cu

averea, adunare națională constituită din toate stările, egalitate în fața legii, eliberarea și împroprietărirea clăcășilor prin despăgubiri, gardă națională etc.

O deosebită rezonanță în rîndurile țărănimii le-au avut acele pasaje din proclamație care arătau că sătenii sînt «fiii patriei cei adevărați, ce au fost defăimați atît îndelung cu numele glorios de român, ce au purtat toate greutățile țării, prin munca lor de atîtea veacuri au lucrat moșiile și le-au îmbunătățit».

În cîteva zile, întreaga Oltenie este cuprinsă de revoluție. Apoi, la 13 iunie, la București, după abdicarea domnitorului, conducerea țării este preluată integral de un guvern provizoriu, în componența căruia au intrat majoritatea frunțașilor revoluției. El și-a început guvernarea cu emiterea unor

Pe Dealul Spirii, la 13 septembrie 1848... Pătrunzînd în Capitală dinspre Cotroceni, după arestarea unora dintre conducătorii revoluției, în frunte cu N. Bălcescu, o coloană a armatei otomane a fost antrenată în luptă de o «roată» de pompieri conduși de Pavel Zăgănescu. Deși în vădită inferioritate numerică, pompierii s-au împotrivit cu eroism ocupașilor, subliniind și în felul acesta dorința de neatîrnare a poporului român. Astfel, revoluția din Țara Românească se încheia — cum sublinia Karl Marx — cu «baia de sînge de la București».

(Continuare în pag. 14)

120 de ani de la revoluția din 1848

decrete în care se fixau modalitățile de aplicare a programului revoluționar, dar amenințarea cu intervenția externă și atitudinea moderată a unora dintre membrii săi l-a reținut să treacă la înfăptuirea lui imediată.

Profitând de lipsa de fermitate a guvernului provizoriu, elementele reacționare încearcă în două rînduri să restauze regimul regulamentar, și numai intervenția energică a masele populare face să eșueze comploturile boierești.

PROPAGANDĂ REVOLUȚIONARĂ, GĂRZI NAȚIONALE...

În primele zile ale lunii iulie 1848, conducerea revoluției adoptă o atitudine mai hotărîtă față de elementele reacționare. Pentru a duce lupta împotriva acestora, Gh. Magheru, numit încă din iunie 1848 căpitan general al trupelor neregulate de dorobanți și panduri și inspector al gărzilor naționale, este trimis în Oltenia unde desfășoară o susținută activitate politică și militară. El destituie din funcții pe toți administratorii și funcționarii publici neioali față de revoluție și organizează recrutarea de voluntari în scopul constituirii unor forțe de apărare a revoluției.

Spre a cîștiga pe deplin încrederea țărănimii, N. Bălcescu organizează propaganda revoluționară la sate, prin intermediul unui corp de comisari care parcurg localitățile rurale și îndeamnă pe țărani să opună rezistență la orice tentativă de restaurare a ordinii regulamentare. Totodată, comisarii organizează pe sâteni în gărzi naționale menite a face inofensive comploturile boierești și a fi folosite chiar împotriva invaziei străine.

Dornic să cîștige încrederea țărănimii, zdruncinată de tărăgănarea rezolvării problemei agrare, guvernul provizoriu convoacă la București, la începutul lunii august 1848, o comisie alcătuită din deputați-sâteni și proprietari. În număr egal din fiecare județ, în vederea elaborării unui proiect de emancipare și improprietărire. În același timp se iau măsuri pentru convocarea Adunării naționale, care urma a fi organul legislativ suprem al țării, cuprinzînd reprezentanți ai tuturor claselor sociale, inclusiv ai țărănimii.

Cei mai reprezentativi fii ai poporului român, prin articole în presă sau în cadrul unor adunări populare, cereau cu insistență unirea țărilor române. De la Iași a sosit la București o delegație de moldoveni, exprimînd guvernului provizoriu dorința de unitate națională a românilor de peste Milcov.

LA BARIERELE CAPITALEI

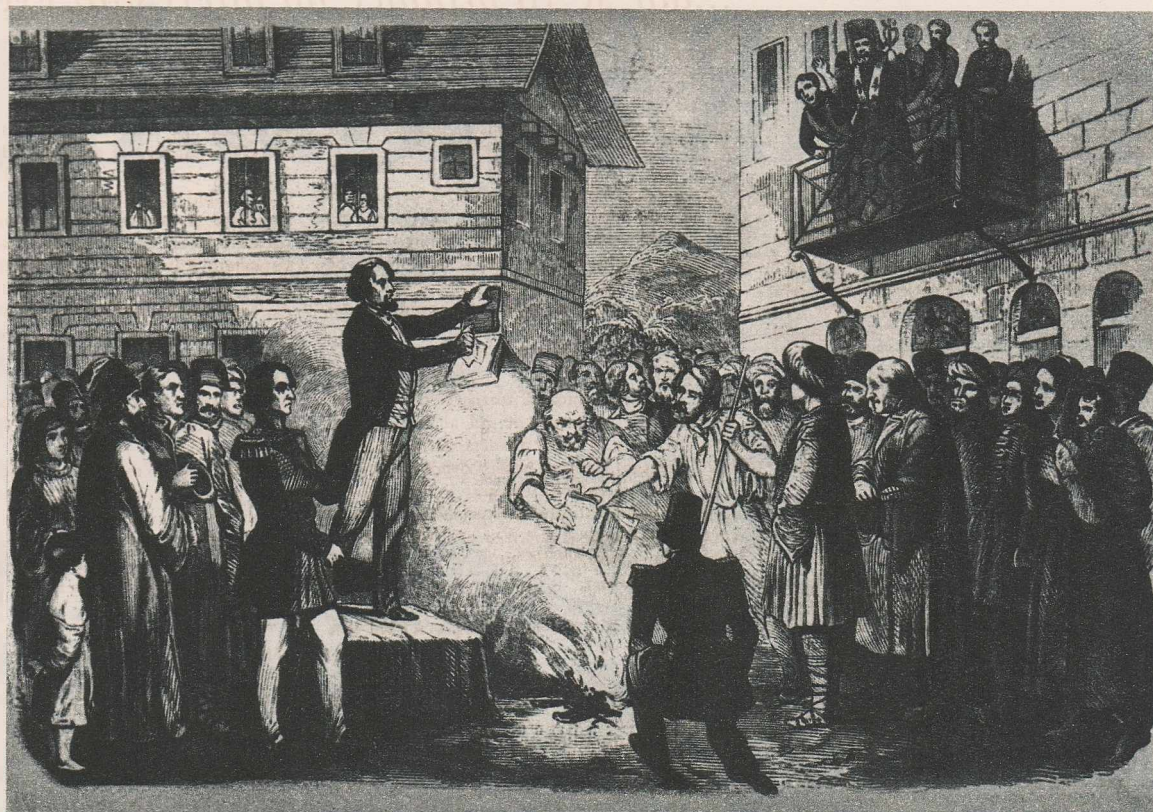
Asupra țării plana însă o gravă amenințare: intervenția străină. Iată de ce conducătorii revoluției trimit pe Ion Ghica la Constantinopol pentru a obține recunoașterea regimului revoluționar de către guvernul otoman. În același timp Dimitrie Brătianu, A.G. Golescu-Negru și Ion Maiorescu sînt trimiși în occidentul Europei cu misiunea de a solicita conducătorilor revoluției de acolo cooperarea în lupta împotriva forțelor reacționare europene.

În aceste condiții Poarta otomană nu se grăbește să-și fixeze în mod net atitudinea; ea preferă să adopte o poziție de expectativă, acreditînd chiar, în mod neoficial, părerea că ar fi dispusă să nu se amestece în treburile interne ale țării. La aceasta contribuie comisarul extraordinar Suleiman pașa care, trimis la nordul Dunării spre a înăbuși revoluția, sfîrșește, grație abilității și tactului diplomatic al guvernului, prin a accepta constituirea unei Locotenente domnești din frunțașii mișcării.

Nemulțumită însă de felul cum comisarul otoman și-a îndeplinit misiunea, Rusia țaristă exercită presiuni asupra Porții otomane care, temîndu-se să nu piardă cu totul Principatele Române, trimite un nou comisar, Fuad Efendi, cu dispoziții precise de a restabili ordinea regulamentară.

La începutul lunii septembrie 1848, cînd noul comisar otoman se afla în împrejurimile Bucureștilor, masele populare au dat dovadă de un puternic spirit revoluționar. Deși guvernul le sfătuiă la pasivitate, ele s-au îndreptat spre barierele Capitalei, decise să bazeze calea oștilor invadatoare. O expresie elocventă a dorinței lor de apărare a revoluției o reprezintă lupta inegală a pompierilor din Dealul Spirii cu o coloană turcească, la 13 septembrie 1848.

Intrarea în Capitală a oștilor turcești și apoi a celor rusești însemna înăbușirea revoluției de către forțele contrarevo-



Jos regulamentul! Trăiască Constituția! Elaborat de marea boierime și aplicat începînd din anul 1831, Regulamentul organic reprezenta simbolul regimului feudal și al dependenței față de puterile suzerane și protectoare. În cadrul unei «ceremonii funerare» el a fost ars în București, la 6 septembrie 1848, manifestație la care, alături de orășeni, au participat mii de țărani din împrejurimile Capitalei. Manifestații similare s-au organizat în întreaga țară, arzîndu-se nu numai exemplare ale acestei legiuri, ci și dispozițiile și ordinele autorităților elaborate în spiritul Regulamentului organic. Tot cu această ocazie a fost arsă și «Arhondologia» sau condica rangurilor boierești, gest care simboliza abolirea regimului privilegiilor feudale. În timpul acestor ceremonii masele strigau; Jos regulamentul! Trăiască Constituția!

Satele erau străbătute de detașamente de ostași turci și ruși, care restabileau regimul regulamentar în ciuda rezistenței dirze a țărănimii și a pandurilor din Oltenia.

REVOLUȚIA ESTE ÎNĂBUȘITĂ... REVOLUȚIA TRĂIEȘTE...

Deși înăbușită de intervenția externă, revoluția de la 1848 din Țara Românească a constituit un eveniment cu profunde urmări pentru dezvoltarea social-economică, politică și națională a poporului român. Ea a făcut din emanciparea socială și națională un țel al întregului popor, care și-a intensificat lupta pentru înfăptuirea lui. Evenimentele de la 1848 au evidențiat însă imposibilitatea realizării unor transformări în structura internă fără dobîndirea neatîrnării din afară. În aceste condiții, încă din toamna anului 1848, frunțașii revoluției socoteau că lupta pentru unitate și independență națională trebuia să reprezinte țelul primordial al mișcării de emancipare a poporului român.

Exilați și stabiliți în unele din capitalele Europei occidentale, frunțașii revoluției din Țara Românească, în colaborare cu cei din Moldova și Transilvania, reiau lupta pentru concretizarea acestui deziderat. Eforturile deosebite depuse în această direcție în decurs de aproape un deceniu, atît în interiorul țării cît și în emigrație, sînt pe deplin recompensate de actul istoric de la 24 ianuarie 1859, cînd Unirea Moldovei cu Țara Românească împlinește cerința afirmată cu atîta vigoare în timpul evenimentelor de la 1848.

De o deosebită însemnătate au fost urmările revoluției pe plan social-economic. Principiul emancipării și improprietării clăcașilor, proclamat de revoluția de la 1848 din Țara Românească, s-a impus atît de puternic în conștiința societății românești încît, în anii organizării statului național, moșierimii conservatoare i-a fost imposibil să împiedice decretarea și aplicarea reformei agrare din 1864. Tot în acei ani s-au realizat și alte reforme social-economice «proiectate» pe scena istoriei încă de revoluția de la 1848, printre care secularizarea averilor mănăstirilor închinat

și trecerea lor în patrimoniul statului.

Pe plan politic, înriurirea spiritului revoluției de la 1848 asupra generațiilor care au contribuit la organizarea statului modern român n-a fost de mai mică importanță. Abolirea privilegiilor politice, lărgirea bazei electorale și organizarea unor instituții ale statului burghez reprezintă cuceriri parțial inspirate din ideile și principiile proclamate în timpul revoluției.

În ciuda unor incontestabile progrese realizate pe plan social, economic, politic și cultural, după constituirea statului național și apoi în decursul unei întregi perioade istorice societatea românească n-a lichidat total din structura sa unele vestigii cu caracter feudal. Burghezia și moșierimea mențineau în inferioritate politică țărănimea și muncitorimea — majoritatea zdrobitoare a populației țării — împiedicînd masele să participe la viața politică în concordanță cu numărul și importanța lor social-economică. Dezideratul exprimat de Nicolae Bălcescu la 1848 de a se institui o largă democrație în care poporul să joace un rol dominant nu se putea realiza în România burghezo-moșierească.

Lupta pentru desăvîrșirea și depășirea idealurilor social-economice și politice pentru care a luptat poporul român la 1848 a fost reluată și ridicată pe o treaptă superioară de mișcarea muncitorească și socialistă.

Revoluția socialistă, înfăptuită sub conducerea Partidului Comunist Român, a pus noi temelii dezvoltării materiale și spirituale ale poporului nostru. Socialismul a lichidat pentru totdeauna contradicțiile antagoniste din sinul societății și a creat noi condiții pentru afirmarea națională a poporului român. Clasa muncitoare, țărănimea, intelectualitatea, toți oamenii muncii, indiferent de naționalitate, însufleții de un adînc patriotism, își concentrează energiile asupra înfăptuirii vastului program elaborat de partid pentru desăvîrșirea societății socialiste.

Cinstirea evenimentelor de la 1848, a tradițiilor revoluționare, reprezintă un imbold în lupta poporului român spre așezarea vieții sale pe noi culmi ale civilizației.

LA 14 IUNIE SFÎRȘITUL LUMII NU VA AVEA LOC...

...dar se va produce un interesant eveniment astronomic: asteroidul ICARUS se va afla la cea mai mică distanță de Pământ

De cităva vreme, două categorii de oameni orbesc cu aprindere despre un «vizitator ceresc» care, în zilele următoare, va da binețe bătrâneli Terra: asteroidul Icarus. Prima categorie de interesată — de departe cea mai numeroasă — este formată din iubitorii astronomiei, nu numai specialiștii, ci și amatorii pasionați care urmăresc în clipele de răgaz bolta cerească în speranța ascunsă de a descoperi (cine știe?) o cometă sau alte asemenea «apariții» ori, în cel mai «rău» caz, a se desfășura pătrunzând tainele lepărtărilor astrale.

O altă categorie de oameni — «profeții», și ei amatori sau profesioniști, precum și cei din rândul cărora își recrutează adepți creduli — au din cap cu înțeles și murmură: «Dar dacă o sfârșitul lumii?»

În realitate, peregrinările asteroidului Icarus rezintă interes științific în sine, pornind de la însăși rațiunea pentru care acest corp ceresc fost «botezat» Icarus. De ce o mică planetă primit numele nefericitului fiu al lui Dedal, care s-a avîntat «dintr-un mărșez îndemn» spre oare?

Ce se va întimpla la 14 iunie? Ce s-ar întimpla dacă totuși (există o șansă la un miliard!) un asteroid sau un meteorit-gigant s-ar ciocni cu Pământul? L-am rugat pe ION CORVIN SÎN-GEORGAN, directorul Observatorului astro-

nomnic popular, să vorbească despre aceste probleme cititorilor «Flacării».

* Mica planetă Icarus, sau, alt fel spus, asteroidul Icarus, a fost descoperită la 26 iunie 1949 de către astronomul american Walter Baade. În gigantul telescop cu oglinda de 5 metri de pe Muntele Palomar ea apărea pe atunci ca o stea foarte slabă, de mărimea stelară 16, iar cercetările ulterioare i-au stabilit un diametru care o situează printre cei mai mici asteroizi cunoscuți.

De ce a fost botezată Icarus și nu a primit un alt nume, eventual pe cel al descoperitorului? Pentru că mica planetă astfel personificată urmează, se pare, același drum primejdios spre Soare pe care l-a încercat în legendă nefericitul fiu al vestitului arhitect Dedal, arhitect căruia, după cum se știe, i se atribuie unul din mărețele monumente ale lumii antice: labirintul din insula Creta.

CA O TORTĂ APRINSĂ

Este de remarcă că în punctul cel mai îndepărtat de Soare (la afeliu) asteroidul depășește orbita planetei Marte, apoi — parcă «dintr-un mărșez îndemn», după spusele poetului Ovidiu referitoare la Icarus cel din legendă — la dis-

tanța cea mai mică de Soare (la periheliu) se apropie de două ori mai mult de acesta decît însăși planeta Mercur. La periheliu, Icarus ocolește globul incandescent ca o tortă aprinsă, suprafața sa devenind un adevărat cuptor — încălzindu-se de 75 de ori mai mult decît suprafața Pământului! În aceste condiții, nu numai ceara din legenda lui Icarus s-ar topi, dar înșeși unele substanțe care intră în compoziția asteroidului devin incandescente, ajungînd să lumineze... Totodată, înalta temperatură a suprafeței sale determină ca, în acel punct al peregrinărilor, din masa lui Icarus să se degajeze o mare cantitate de gaze și, probabil, chiar de vapori metalici.

Așadar, masa micii planete scade treptat o dată cu fiecare trecere la periheliu. Nu este exclus ca, după repetate revoluții în jurul Soarelui, din cauza pierderii de masă, Icarus în cele din urmă să se prăbușească, firește, nu în Marea Egee, ca în legenda antică, ci de-a dreptul în Soare.

Orbita micii planete traversează și orbita Pământului, ba chiar din 19 în 19 ani Icarus trece foarte aproape de Terra («foarte aproape» trebuie înțeles în limbaj astronomic!). Este ceea ce se va întimpla și în noaptea de 14 spre 15 iunie, cînd Icarus se va afla la cea mai mică distanță de Terra, adică «numai» la circa 6,3 mi-

lioane de kilometri, de 17,8 ori distanța Pământ-Lună.

INFLUENȚA ASUPRA PĂMÎNTULUI: PRACTIC NULĂ

În încheiere să ne ocupăm de o întrebare pe care unii și-o pun dar care — după cum am demonstrat — rămîne pur ipotetică. Nu s-ar putea totuși întimpla ca Icarus să se ciocnească cu Pământul? Ar avea loc «sfîrșitul Pământului», cum înclină să creadă unii oameni neavizați? Absolut toate concluziile conduc la ideea că, în mod normal, pe baza previziunilor științifice, asteroidul nu numai că nu se va ciocni cu planeta noastră, dar influența lui asupra Pământului, la distanța minimă de 6,3 milioane kilometri, va fi practic nulă. Calculele recente arată că probabilitatea ciocnirii lui Icarus cu Pământul este de 1 la 1 000 000 000, adică dintr-un miliard de treceri ale asteroidului la această distanță numai un singur caz s-ar solda cu o ciocnire.

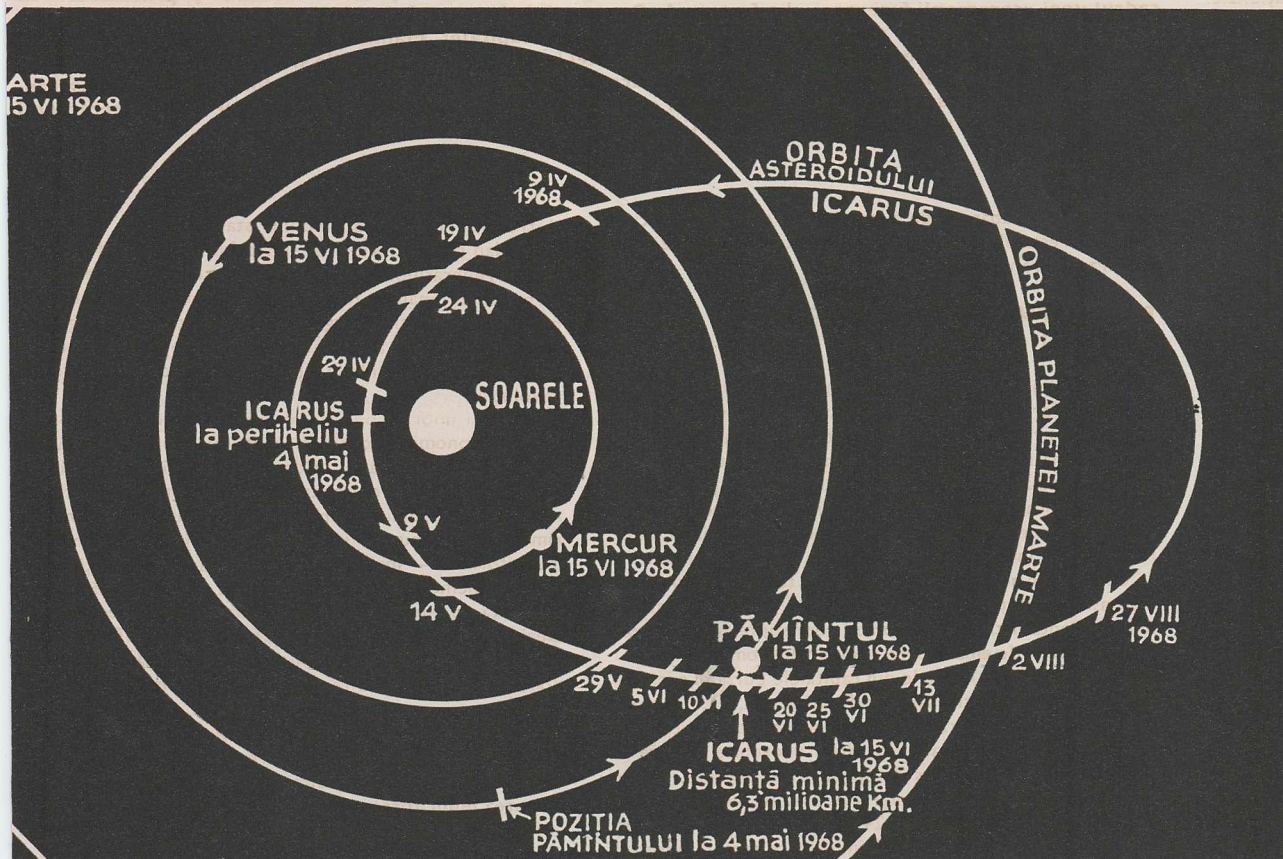
Mai dispunem însă de alte argumente și mai puternice: 6,3 milioane kilometri înseamnă, cum am spus, o distanță de aproape 18 ori mai mare decît cea de la Pământ la Lună. Asteroidul Hermes însă, descoperit în 1937, cu același diametru pe care îl are și Icarus (1,5 km), a trecut deja pe lângă Pământ la numai 780 000 kilometri — deci nu la 18 ori, ci la puțin peste de două ori distanța Pământ-Lună. Cu toate acestea nu s-a ciocnit cu planeta noastră și nici nu a produs vreun efect dăunător asupra globului pămîntesc sau a formelor de viață pe care le conține.

Lăsînd la o parte dovezile mai sus-arătate, să presupunem că din miliardul de cazuri arătate mai sus, printr-o «voîntă divină», am fi realmente expuși, de data aceasta, unei ciocniri. Ce s-ar întimpla?

DE LA ICARUS LA GROAPA DIAVOLULUI DIN ARIZONA

Să ne închipuim o sferă din piatră cu diametrul de 85 m și o altă sferă, tot din piatră (sau chiar din oțel!), cu diametrul de 1 cm. Aceasta este raportul dintre Pământ și Icarus. Să ne închipuim că bila de 1 cm s-ar izbi cu viteza unui glonte de sfera cea mare. Oricine își dă seama că în acest caz bila, cu toată viteza ei uriașă, n-ar putea să facă decît o gropiță în colosul pe care-l ciocnește. Nici vorbă să-l pătrundă sau să-l rupă în bucăți.

Să nu uităm însă că în acest caz n-am pus la socoteală efectul atmosferei dense a Pământului. Or, cercetările arată că pătrunderea în atmosfera Pământului a asteroizilor sau a meteoriților-giganți produce o pierdere a masei lor, prin volatilizare, de cel puțin 10% din masa inițială. Am făcut personal, în această privință, anumite socoteți nu prea complicate asupra efectului pe care l-ar avea ciocnirea micii planete Icarus cu Pământul. Considerînd-o ca o sferă de 1,5 kilometri diametru și ținînd seama de obstacolele în trecerea prin atmosferă precum și de densitatea medie a asteroidului, am ajuns la concluzia că Icarus, «căzînd» la suprafața Pământului, ar avea o masă de 262 milioane tone (am ținut seama și de pierderea masei prin volatilizare și explozie). Dacă ținem seama că obiectul cosmic (foarte probabil tot un asteroid) care a produs cunoscutul crater din Arizona (S.U.A.) a dislocat o cantitate de rocă de circa 300 milioane de tone, ajungem logic la concluzia că ciocnirea lui Icarus cu Pământul ar avea ca efect formarea unui crater de ordinul de mărime al Gropii Diavolului din Arizona. Efect pur local! În această lumină, «sfîrșitul Pământului» se înscrie în rîndul miturilor din care, de altfel, însuși Icarus își trage poeticul său nume...



ată peregrinările asteroidului Icarus în lumea solară... Se observă drumul primejdios pe care-l parcurge — parcă «dintr-un nărșez îndemn», cum spune Ovidiu despre mitologicul Icar — în imediata apropiere a globului incandescent. În desen apare și poziția asteroidului la 15 iunie 1968, cînd de Pământ îl va despărți o distanță minimă... la scară astronomică.

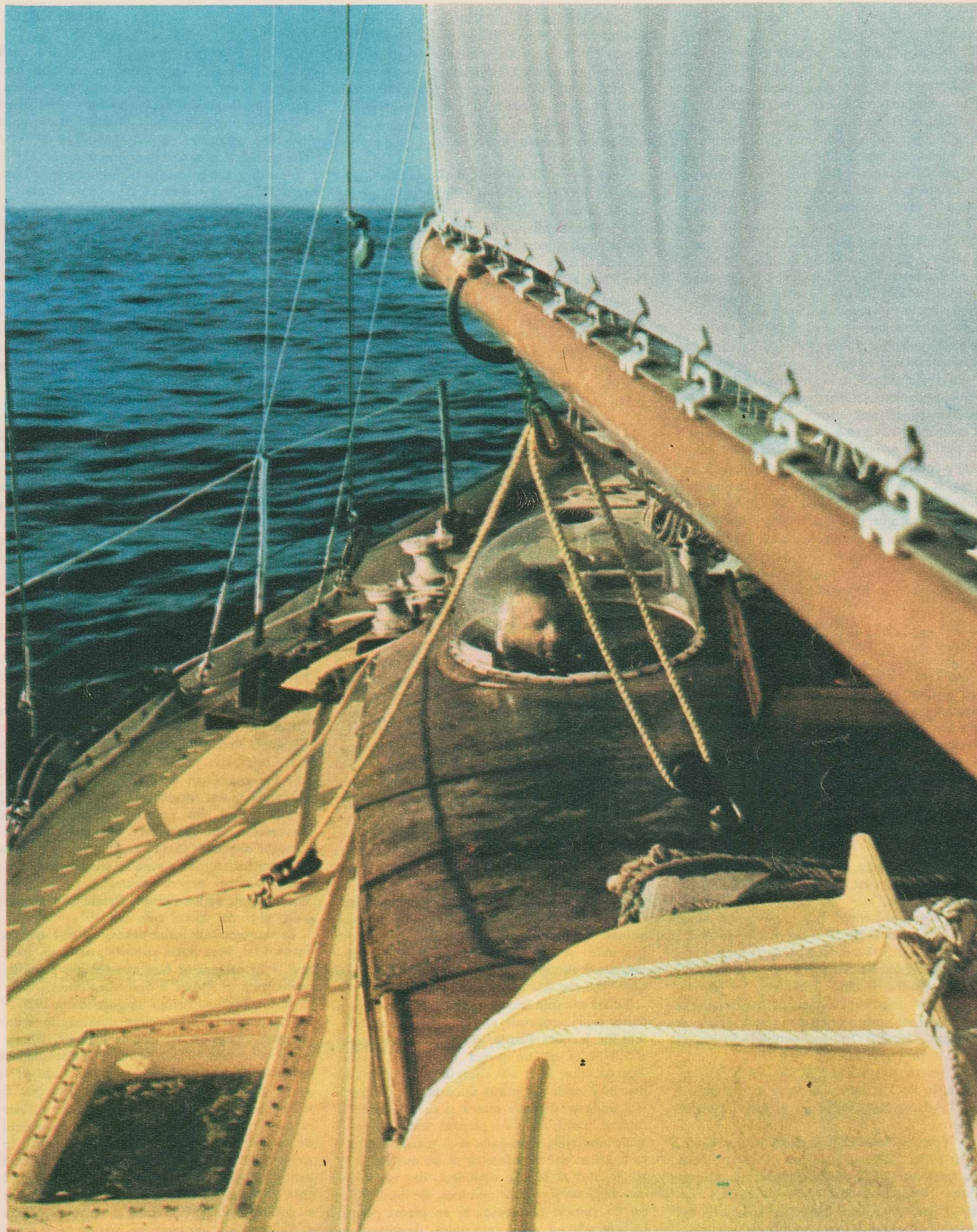
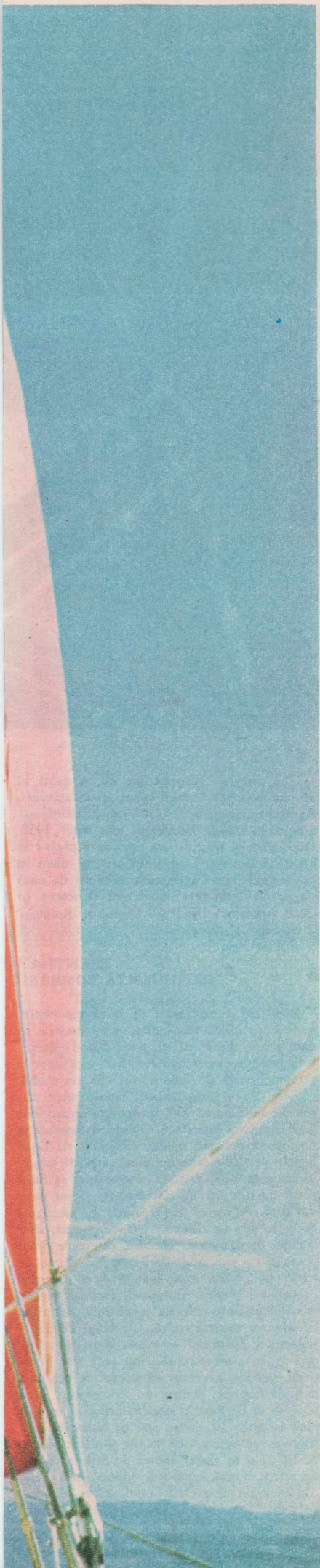
Calculele pentru Icarus pe anul 1968 au fost efectuate de astronomul sovietic N.A. Beljaev cu ajutorul mașinii electronice e calcul BESM-2, pe baza elementelor orbitei asteroidului, obținute din observații efectuate de către americanul S. Herrick. Este interesant de menționat că tocmai folosirea mașinii electronice a făcut posibilă luarea în considerare a perturbațiilor eterminate de influența gravitațională asupra lui Icarus a șapte planete: Venus, Pământ, Marte, Jupiter, Saturn, Uranus și Neptun, cu toate că influența unora dintre acestea este aproape inexistentă în acest caz.

de ce călătoresc so

Dublă ipostază: jos — o pereche de mâini bătătorite de 3 000 000 lovituri de vîslă (Ridgway și Blyth); mijloc și dreapta — tehnica cea mai avansată, goana după performanțe rentabile: Tabarly la bord și în cupola de plexiglas, din care poate supraveghea puntea fără a se expune intemperiilor.



urii pe mări și oceane?



ce vor ?
sînt inutile?
ce rost au?

de Radu
COSAȘU

de ce călătoresc solitarii pe mări și oceane? ce vor? sînt inutili? ce rost au?



William Willis, 74 de ani — bătrînul și Atlanticul.

sub zece ani nu se afla printre cei care plătiseră deruta cu demența și demența cu moartea» — scrie Bombard. De ce? «Erau încă (sublinierea lui) la vîrsta cînd poți judeca...» Diagnostic tulburător care închide în paradoxul lui decisivul refuz al deznădejdiei, pe care copiii îl au instinctiv în comportare.

Întreaga călătorie — desfășurată, după cum se știe, pe ruta lui Cristofor Columb, folosind curenții alizeelor și avînd bine precizată condiția de a evita principalele căi maritime pentru a ocoli tentațiile demobilizatoare — a avut ca scop răspunsul la această întrebare: «Cum trebuie luptat împotriva deznădejdiei care ucide mai sigur și mai repede decît orice privațiuni fizice?» Fără exagerare, experiența e ruptă din coasta lui Prometeu, și oricine vede lesne din acest enunț că dimensiunea ei îmbrățișează — de loc «metaforic» — atît dramele mării cit și ale uscatului, Bombard adresîndu-se oricărui naufragiat ai planetei.

TESTAMENT, OTRAVĂ — FACTORUL PSIHIC

«Ereticul», barca glorioasă (4,65 x 1,90 m), și-a făcut datoria, aventura lui Bombard «e cunoscută — după cum spune Aznavour în cîntecul citat — de toți școlarii». Se știe că în timpul celor 65 de zile petrecute pe mare i-a fost și frică, și foame, și sete, și a trăit și singurătatea pînă la capăt, pînă la groază; a avut tulburări oculare, leșinuri, diaree, i-au căzut unghiile, i-au scăzut grav puterile, gîndul morții nu l-a ocolit, căci «e izbitor pînă la ce grad te urmărește mania persecuției cînd te afli pe mare; ai impresia că totul se unește împotriva ta... După 20 de zile, prins într-o furtună, omul recunoaște că poartă asupra lui, în buzunarul cămășii, o doză serioasă de otravă — «e un lucru îngrozitor să fie de ajuns un val, unul singur, pentru ca totul să se isprăvească... n-ar fi deci mai bine să mă afund dintr-o dată în somnul cel veșnic?... După 50 de zile, înnebunit în căutarea unui țărîm care nu mai apare deși păsări îl anunță, omul își face testa-

mental care se încheie astfel: «Experiența mea e valabilă pentru 50 de zile, faptul că n-am ajuns în viață nu e un motiv ca naufragații să-și piardă nădejdea. Dacă trece mai mult timp, ea depășește forțele omenești; ar fi de dorit ca la cursurile de cosmografie din licee și școli să se adauge un curs de navigație practică». În cea de-a 53-a zi — deci înainte cu o săptămînă de încheierea celor 60 de zile experimentale — se petrece însă cel mai dramatic episod al călătoriei. Mai «tare» decît foamea, setea și spaima de moarte. Tentația. Ispita tenunțării. Cargobotul «Arakaka» întîlnește «Ereticul», Bombard urcă la bord și găsește aici oameni, confort, mincare, un pat, dușuri, telegraf. «Mi s-a întipărit pentru totdeauna în minte luxosul salon al ofițerilor, cu fotolii de piele». Căpitanul Carter îi propune să-l ia cu ei la Georgetown. Bombard răspunde mai întîi da. Dar imediat — cu un schematism sincer al sentimentelor — îi aude pe marinarii de la Boulogne întrebîndu-l: — Așa-i că n-ai traversat Atlanticul?

«Cele 53 de zile de încercare n-ar fi slujit la nimic. Cu toate că teoria era dovedită pe deplin, omul de pe stradă, sau mai exact omul de pe mare, ar fi văzut în întreruperea traversării eșecul complet al demonstrației. Pentru ca experiența mea să poată fi pusă în slujba salvării vieților omenești, trebuia să reușesc pînă la capăt». Și Bombard plecă mai departe, singur, să ducă pînă la capăt cele 60 de zile, fără să știe dacă vîntul și soarta îl vor duce într-o săptămînă sau în zece săptămîni la țărîm visat. Va mai călători 12 zile, devorat — datorită vizitei pe cargobot, în care și-a înfrînt tentația — de o foame psihică, «foame neadevărată, mai degrabă o dorință de altceva, primejdiașă, căci e primejdios să dorești fără să obții». Dar pentru el această ultimă încercare e «o nouă dovadă a predominării factorului mintal asupra celui fizic».

PROBLEMA NĂDEJDII ȘI A MORALULUI

Concluzia lui Bombard suna astfel: «Naufra-

giatul, după catastrofă, lipsit de toate, nu poate și nu trebuie să facă altceva decît să nădăduiască. Lui i se pune cu toată brutalitatea problema: a trăi sau a muri; și va trebui să pună în curajul cu care va lupta împotriva deznădejdiei toate resursele, toată credința lui în viață». Cui i se pare că problema e pusă prea abstract, prea moral în fața materiei dezlănțuite — într-un cuvînt: neconvîngător — îi propun confruntarea inedită a două texte extraordinare. Două jurnale de bord a două echipaje formate fiecare din doi solitari, care exact în același timp (iulie-august 1966) traversau Atlanticul, din America spre Anglia, fără să știe unul de altul.

Pe o ambarcație — «English Rose III» (6,50 m) — sînt la visle căpitanul englez John Ridgway, 28 de ani, parașutist, căsătorit, și sergentul scoțian Chay Blyth, 26 de ani, tot dintr-un batalion de parașutiști. Calculul lor era clar: «Ne trebuie 3 000 000 de lovături de vislă pentru a ajunge în portul Galway, în Irlanda». Ei pleacă la 4 iunie 1966, orele 17,30, din satul de pescari Orleans, de pe coasta americană a Atlanticului. Cealaltă barcă se numește «Puffin» (lungă de 4,65 m), ceea ce rimează în engleză cu «Coffin» («sicriu»). La bord — doi englezi solizi, doi intelectuali — un ziarist, David Johnstone, 1,90 m, 120 kg, și un atașat de presă — John Hoare, 1,80 m, 80 kg. Ei pleacă din Boston, la 21 mai 1966, cu 10 zile înaintea celor doi militari — dar destinația e vagă și nesigură: «Vom debarca undeva pe o plajă, unde nisipul e moale, fie în Cornouailles, fie în Devonshire». Cele două jurnale sînt, de la stil și pînă la observațiile de conținut, două radiografii ale unor stări morale fundamentale diferite. Cei doi militari sînt conșiși, calmi, stăpîni pe nervi, extrem de asemănători în optică și reacții. Cei doi de pe «Puffin» sînt nervoși, pesimiști, tracasăți, lamentîndu-se pentru orice fleac, vișînd la confort, la femei frumoase, suspicioși, blazați în observații, rîi cu ei înșiși. Fiecare poartă o furtună în craniu. Dar marea nu acceptă decît furtunile ei.

Cronologic, însemnările celor două «jurnale»

se întîlnesc mereu și se încălecă — moral, ele se diferențiază ca o fabulă cu animale elocvente. De pildă:

4 iulie (sergentul Blyth): «Marea e din nou dezlănțuită și valurile cad peste noi cu zgomote de tren expres. Poți crede că pînă la urmă ne vor răsturna, dar nu se întîmplă nimic... Încerc totuși să dorm».

4 iulie (pe «Puffin»): «Ne-am întîlnit cu un vas american, dar nu s-a oprit. Cînd mă gîndesc că azi e sărbătoarea lor națională! Sextantul s-a defectat. O oglindă se mișcă în ramă, ceea ce poate duce la erori importante».

La 7 și 8 iulie căpitanul Ridgway notează că vîntul s-a ridicat, se poate vîsli alternativ, mincarea e suficientă și «totul merge bine». La 6 iulie, «Puffin» întîlnește un iaht de lux, și cei doi călători reflectează cu invidie la copioasa cină a bogătașilor, la salata de homari pusă la gheață și stropită cu bere proaspătă. La 9 iulie Johnstone și Hoare se ceartă cumplit, «cearta ne lasă epuizați». John spune: «Aici e mai rău decît într-o închisoare; nu mai avem nimic de citit sau de privit, gîndim prea mult». Dincolo, Ridgway notează în aceleași zile că vîntul de est îi împiedică să vislească, moralul e coborît dar fizic sîntem în formă, putem să ne spălăm și să ne bărbierim: «pentru moral, e foarte important să te rații... «Încrucșarea» notațiilor în ziua de 22 iulie mi se pare deplin clarificatoare».

Căpitanul Ridgway: «După calculele noastre, am pierdut un grad din programul pe care ni-l fixasem... O mare bucurie: Anglia a intrat în semifinalele Cupei mondiale de fotbal».

Johnstone: «E evident: zeei mării n-au încetat să ne lovească de cînd am plecat... Am ajuns la ultima treaptă a depresiunii nervoase și s-a produs inevitabilul. Am început să urlăm cu o violență nemaiauzită. Binoclul a zburat de la un capăt la altul al vasului, un pumn a căzut pe obraz. Un val de insulte în fața orizontului pustiu».

E exact ce a spus Bombard: cei doi de pe «Puffin», urîndu-se, ajungînd la disperare, dezarmați în fața deznădejdiei — au murit pe mare înainte de a sucumba... Jurnalul lor se încheie în ziua de 3 septembrie, într-o derută totală, în căutarea unui vas care să-i salveze. «Steagul bărcii e zdrențuit, lampa de bord, ruginită, nu mai are decît o meșă de 10 centimetri... Sînt ultimele cuvinte ale jurnalului găsit la bordul bărcii, printre conserve și hărți. Un distrugător canadian pescuiește «Puffin»-ul — sicriu gol, fără cadavre; se presupune că un uragan a încheiat destinul celor doi. Dar exact în ziua de 3 septembrie, exact ca în basmele morale cu cei slabi și cu cei tari, Ridgway și Blyth debarcau pe coasta irlandeză. Iată cum descrie Blyth momentele care au urmat după ce Ridgway a urlat, «Pămînt!»: «Începem să cîntăm. Ni se pare imposibil ca după 3 500 de mile la visle să ne înecăm stupid la picioarele unei faleze. Sîntem beți de bucurie... Ploaia se înăsprește. Rugăciune rapidă. Sîntem gata să crăpăm vișînd împotriva curenților. Am atins limitele absolute ale voinței și puterii de îndurare (s.n.). La orizont, o barcă de salvare. Își bat joc de noi?... Atingem pămîntul. Totul s-a sfîrșit. Pentru toate comorile din lume, n-aș mai pune piciorul în această barcă»...

NIMIC INUTIL

Ca să fim dreپți, aceste ultime cuvinte ale eroului s-au dovedit singurele «neconvîngătoare». Căci atîția alții, din mobiluri diferite dar din același mare instinct omenesc de a pune mîna pe necunoscut, s-au urcat pe bărci și «s-au dus pînă unde i-au putut duce bărcile»... Și dacă mai vrem să-i dăm o dată cuvîntul poetului — căci pînă la urmă adevărurile lui se împerechează cu cele ale lui Bombard — atunci să admitem că «alții și alții vor pleca și vor face ceea ce au făcut înaintașii lor... Și atunci cînd pămîntul nu va mai avea nici un mister pentru ei, vor cuceri cerul, căutînd acolo acel Eldorado, acea imensitate pe care le-au dăruit-o cîndva aventurierii mării»...

Atît de tenace e lupta omului cu deznădejdea, cu finitul, cu cunoscutul și știutul. În această luptă, nici un Chichester triumfal și nici un «Puffin» tragic nu sînt inutili.

F

varietăți

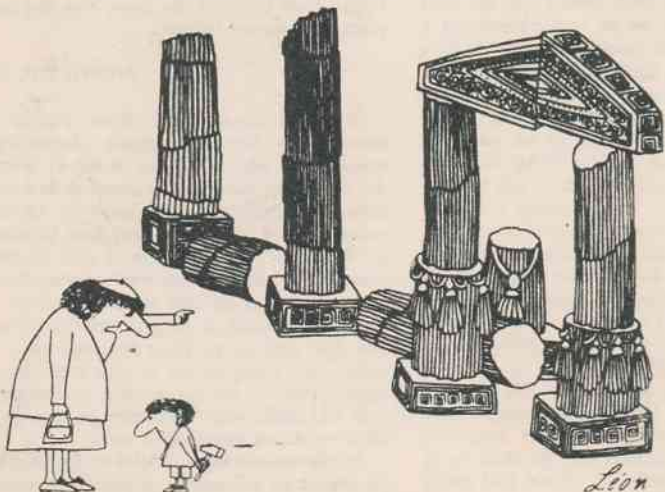


PORTRETE
de AI. CLENCIU

Pamfletarul



Dramaturg istoric



— Nu pot să te las singur o clipă, că uite ce faci...



PE ARIPILE MUZICII

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12			
A	I			T	T						G			
R	R					A	R	C	U	S	E			
A	E			A	T	I					A			
5	G		A	T	E	N	E	U			R			
6	N	C		E	M	E	S	C	U		B	A		
7	V				D		T	U	D	O	R			
8	I			E	R	I			A	R				
9	S	N		A		A	N			B	A	T		
10	B	T	A			F	R	A	N	T	A			
11	T	E				A	M	I	U		O	M		
12	I	T				T	A			U	N	I	R	E

ORIZONTAL: 1) La pian, orgă, acordeon — Balet de Viorel Doboș și operă de Sabin Drăgoi. 2) Compozitor și pianist român de renume mondial (1917-1950) — Balet de Constantin Nottara și operă de Mascagni. 3) Cîntece — Dă glas viorii, violoncelului, contrabasului. 4) Pe portativ — Într-o cavatină! — Personaj din opera «Fata de la Cozia» de Emil Monția. 5) O adevărată casă a muzicii din București — Firmament. 6) Nuc gol! — Genial violonist, pianist, compozitor, dirijor și pedagog român (1881-1955) — Final la orgă! 7) Operetă de Lehar — Film românesc, cu muzică de Gh. Dumitrescu. 8) Primăvara vieții — Personaj principal dintr-o operă de Eduard Caudella. 9) În plus — Poemă de Victor Hugo — Zăgaz de pietre (reg.). 10) A locui — Patria lui Gilbert Bécaud, Jean-Claude Pascal ș.a. 11) Telur! — Renumit violonist român, autorul cunoscutei «Hora staccato» — Pentru el e muzica. 12) «Harold în...», simfonie de Hector Berlioz — Eveniment de

seamă căruia Vasile Alecsandri i-a compus o cunoscută «Horă».

VERTICAL: 1) Cîntă la un instrument de suflat făcut din lemn (pl.). 2) Instrumentele muzicale din antichitate — Cinci persoane fac muzică... 3) Prefix pentru albine — Personaj din «Năpasta» lui Caragiale. 4) Operă de Leoncavallo — Ținta serenadelor lui — Margini de deal! 5) Petel! — Caruso, Leonard, Dacian (sing.) — Feciori. 6) Mistere — Decor pentru cîntecul «Săniuța dragosteii» de George Grigoriu. 7) Rogoz — Răsărit — Instrument muzical străvechi. 8) Autorul tabloului «Natură moartă, cu mandolină». 9) Sită — A stropi — Fie să nu-i mai auzim vreodată glasul! 10) Folosit la un joc de copii — Instrument muzical cu tuburi. 11) Jumătate de liță! — Compozitor român contemporan — În cor! 12) În seara zilei precedente — Extrase dintr-o partitură muzicală.

Ion PASCAL

Cuvinte rare: GAT.

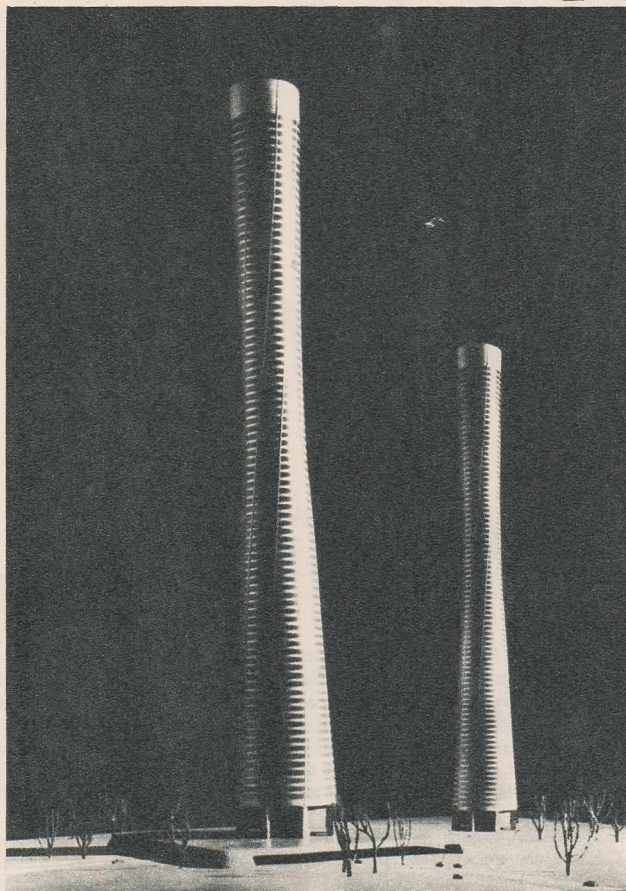
DEZLEGAREA JOCULUI «DE ZIUA LOR...», APĂRUT ÎN NR. TRECUT

ORIZONTAL: 1) MAMA — COPILE. 2) ALAPTARE — ID. 3) TATICUT — UNU. 4) U — EA — S — PLIC. 5) RAR — M — CRESA. 6) INFASA — ATT. 7) SCINCETE — EI. 8) UIT — ACASA — E. 9) G — ANTAL — TI. 10) ARTE — TINERI. 11) RAI — GINGURI.

ESCROCII VISĂTORI

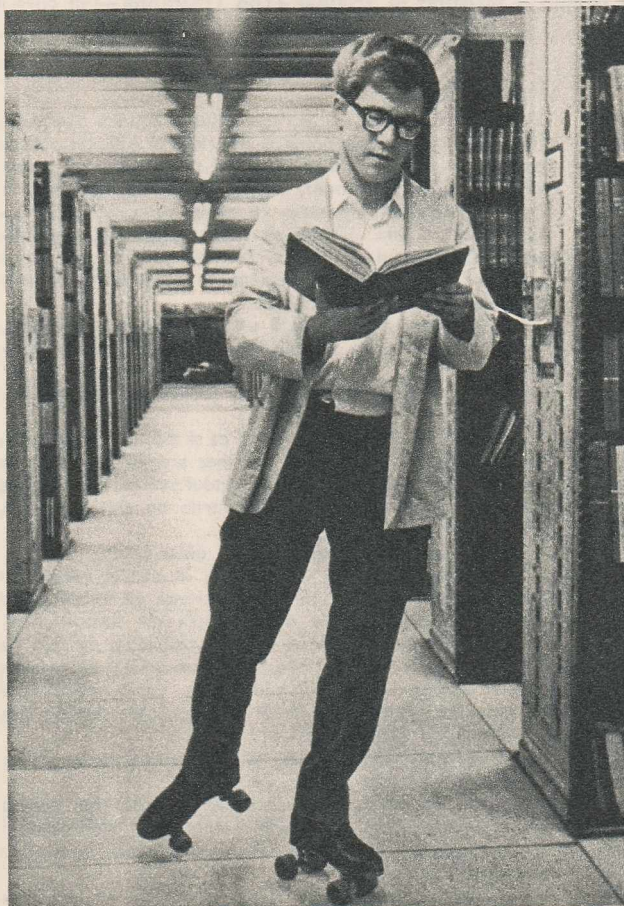
de Teodor MAZILU

Cînd auziți de escroci visători, cînd auziți de escroci care plutesc cu capul în nori, nu trebuie să vă mirați prea mult. Am cunoscut chiar și asasini timizi, asasini care roșeau ca o față mare. Am cunoscut un criminal timid care era în stare să-ți taie capul dar n-ar fi fost în stare să comită un gest de nepolitețe. Am cunoscut escroci capabili să-ți dea foc casei, dar incapabili să întîrzie măcar o secundă la o întîlnire. Așadar, n-are nici un rost să vă mirați prea mult... Există escroci romantici, escroci care plutesc într-o lume de paradis și care aterizează pe pămînt numai să-și încaseze beneficiile. Își umflă buzunarele și, cu interesul în cioc, se întorc din nou în sferile lor înalte și abstracte. Ei au aerul unor oameni pe care nimic din ce-i omenesc nu-i interesează, plutesc, plutesc dar nu știu cum dracu' fac că întotdeauna sînt cei mai aproape de ciolan, ca să ne exprimăm într-un limbaj care le-ar dispăcea profund. Așa se întîmplă că întîlnim multe femei nebune, romantice, care visează o singură iubire și care aterizează cu o teribilă siguranță pe pămîntul sigur al unui interes indiscutabil. Găsim bărbați care se laudă că au focul sacru, că duc pe umerii lor metafizici și voynici crucea înțelegerii, și pînă una-alta se țin de coțcării și de cuplete. Ei plutesc ca niște păsări de pradă și de-acolo, din înălțimea lor încărcată de stele și abstracții, se reped spre interes cu o diavolească exactitate. Ei au însă mereu un aer abulic, sînt trași la față, au o privire pierdută, ceea ce le mai aduce, în afară de salariul tarifar, și farmec personal. Dintre toți escrocii, escrocii visători, escrocii meditativi mi se par cei mai primejdioși. Căci escrocii visători știu să se apere mai bine decît confracții lor, escrocii realiști. Știu să-și ia din timp măsurile de apărare, să-și găsească adăposturile cele mai sigure. Cînd vrei să pui mîna pe ei, să-i iei de guler pentru ultima coțcărie înfăptuită, fragedele pramatii se refugiază în stele și abstracții. Ca să pui mîna pe o asemenea lichea trebuie să te sui pînă la stele, ceea ce deocamdată e destul de greu.



▲ **VILEGIATURĂ LA... DOMICILIU.** Arhitecții elvețieni Werner Müller și Urban Rey susțin că au pus la punct noi procedee tehnice cu aplicare în construcții, care ar permite realizarea unor clădiri înalte de peste 1000 metri! Precum se pare, locatarii «de sus» nu se vor putea plinge de lipsă de aer curat.

▼ **STUDIU... CA PE ROATE.** Biblioteca municipală din New York pune la dispoziția consultanților săi patine cu roțile silențioase, cu ajutorul cărora aceștia pot efectua o deplasare rapidă între diferitele sectoare ale bibliotecii.



● «Minciuni nevinovate» este una din cele două piese ale lui Peter Shaffer, montată la Teatrul Lyric din Londra. E o prezentare a unei lumi ciudate, în care fiecare personaj se străduiește să apară în fața altora mai bun decît este. Iată-i pe Dorothy Reynolds și Jan McKellen în rolurile principale.



● După ce a obținut nenumărate succese în «Fedra», rol pe care l-a interpretat de patru sute de ori pe nenumărate scene, cunoscuta artistă franceză Marie Bell a reluat rolul pentru a patru sută una oară. De această dată în fața camerelor de luat vederi. Decorurile pentru viitorul film-spectacol sînt inspirate după nu mai puțin celebrele tablouri ale lui Nicolas Poussin.



● Cu prilejul sărbătoririi centenarului nașterii lui Maxim Gorki, piesele sale au fost înscrise în repertoriul multor teatre din Uniunea Sovietică. Teatrul Academic din Kazan a reluat din opera marelui scriitor piesa «Dușmanii», pe care o prezintă într-o nouă viziune regizorală. În fotografie: o scenă din spectacol.

rebeliunea din puerto santos

revelațiile disimulate în literatură ale unui om politic american

Un fapt aproape divers. Undeva, într-o mică republică latino-americană cu regim dictatorial, izbucnește o rebeliune. Statele Unite intervin în «numele libertății» pentru salvarea «ordinii» existente. În cele din urmă operațiunea se întoarce într-un mod cu totul neprevăzut împotriva celor ce au conceput-o și aplicat-o. Dacă un fost diplomat american cu renume, faimos economist și profesor universitar, autor al unor tratate cu teme ca «Societatea bunăstării», «Noul stat industrial», își alege un astfel de subiect banal drept temă a primei sale lucrări artistice — un roman mai amplu — nu o face pentru că are prea mult timp la dispoziție sau pentru că gloria creației artistice îi tulbură clipele de meditație. O face, evident, pentru că vrea să spună ceva important, pentru care nu găsește oportun alt mijloc de expresie.

Așadar, subiectul cu care fostul ambasador al Statelor Unite în India — unul dintre principalii consilieri ai fostului președinte Kennedy — John Kenneth Galbraith debutează pe tărful literaturii este un pretext ce-i prilejuiește o amplă și originală satiră la adresa mecanismului diplomației americane pus în slujba unei cauze retrograde, a politicii externe de intervenție în afacerile interne ale altor state. «E un roman — scrie revista Saturday Evening Post — mult prea bizar pentru a fi pe de-a-ntregul adevărat și mult prea adevărat pentru a fi pe de-a-ntregul fictiv».

Valoarea deosebită a lucrării lui Galbraith constă în caracterizarea fină și incisivă — prin momente bine creionate — a psihologiei personajelor care elaborează și desfășoară activitatea întinimă mecanismul instalat în «străfundurile incoșoșate» — cum sint denumite la Washington culisele diplomației americane — mecanism pe care autorul l-a cunoscut prea bine. Galbraith împletește elemente reale, cum ar fi evenimentele din Republica Dominicană și din alte zone latino-americane, cu elemente ficționale. Toate se îmbină însă într-un ansamblu mai adevărat decât ficțiunile cu care operează în viața de toate zilele mulți dintre diplomații «lucizi» ai Departamentului de Stat.

Romanul lui Galbraith se înscrie în seria de cărți-eseuri-studii-literatură care doresc să încurajeze curentul protestatar îndreptat împotriva conservatorismului, a lipsei de sensibilitate a unor instituții americane în fața problemelor noi puse de lumea contemporană.

Reproducem mai jos largi extrase din acest roman — intitulat în original «The Triumph» — în curs de apariție integrală în Statele Unite.

În clădirea, taxată încă nouă, a Departamentului de Stat, la etajul VIII, se află o cameră mică folosită uneori pentru recepții oficiale dar care găzduiește de obicei mesele vîrfurilor executive ale departamentului. Nu prea mare, cu mobilă simplă, camera oferă o ambianță plăcută. Nu se servește alcool sau bere. Această sală de mese are și o importantă funcție în viața publică. Cel care vine acolo poate să primească sau să pună în circulație informații cu un caracter mult prea speculativ pentru a fi prezentate secretarului Departamentului de Stat la ședința de dimineață sau să fie difuzate în diferite documente, informații care n-au fost suficient verificate pentru a căpăta dreptul să fie incluse în sinteză săptămînală a informațiilor de spionaj întocmită de CIA. Un înalt funcționar care se limitează să-și ia prînzul în biroul său nu va fi în măsură să observe prima scînteiere a marilor evenimente care se profilează la orizont. Și nici nu se va putea bucura de reputația că este o persoană care prevede asemenea evenimente. Dacă cumva ceva important începe să plutească în aer, cel mai înțelept e să iei prînzul în sala de mese a personalului executiv.

În ziua cînd această întimplare a început să se depene, ceva plutea în aer. De aproape două săptămîni circulau zvonuri despre o revoluție în Puerto Santos. Acum ziarul relatează desfășurarea unor ciocniri armate. Puerto Santos nu este o țară importantă, dar o trăsătură unică a genului diplomației americane este să confere cu regularitate o însemnătate disproporționată unor colțuri obscure ale globului pămîntesc. Toți cei care se preocupau de problemele latino-americane, și în special de cele din zona centrală, erau în stare de alarmă.

— Care este situația noastră în Puerto Santos?

Întrebarea fusese pusă de un om scund, din sectorul de planificare politică. Nimeni nu se îndoaia că întrebarea se adresa lui Worth Campbell. Unii pot avea opinii, dar

Worthing Campbell — secretar-adjunct pentru probleme interamericane și coordonator american al Alianței pentru progres — nu avea numai opinii, ci și o poziție corespunzătoare. Cînd răspundea, vocea sa căpăta modulații în care se împleteau siguranța și cumpătarea. Stilul se potrivea foarte bine părului său alb, frunții înalte și înfățișării sale destul de tinere. Numai ochii mici și parcă suferinzi constituiau un element cu totul străin acestui ansamblu. Campbell răspunde:

— Aș spune da și nu. Iată un bun răspuns diplomatic.

— Mă întreb dacă administrația Martinez poate supra-viețui?

Vocea lui Campbell, în mod deliberat neangajant, preciză:

— Ai văzut aceleași telegrame ca și mine. Ambasadorul nostru, Pethwick, crede că Martinez are forțele necesare pentru a face față situației și de rîndul acesta. Cît privește perspectiva mai îndepărtată, lucrurile nu sînt chiar atît de limpezi.

Interlocutorul cel scund nu se dădu bătut:

— Analizele noastre preliminare, în cadrul sectorului de planificare politică, ne demonstrează că există acolo rațiuni serioase pentru o atmosferă de nemulțumire.

— Niciodată nu se poate ști cîte mai fierb dincolo de suprafață. Dar, în ansamblu, Martinez a fost un prieten bun al nostru. Comuniștii nu-l iubesc. Voi fi primul care să recunosc, desigur, că unele din metodele sale nu sînt pe deplin pe placul nostru.

Un personaj care se afla de cealaltă parte a mesei, atrase atenția lui Worth:

— Dr. Campbell, cum apreciați situația din Puerto Santos din punctul de vedere al securității lumii libere?

Cel ce pusese întrebarea era un barbat bine, arătînd în jur de 40 de ani.

— Asta-i de fapt în grija departamentului dv., colonelul

Massey. Nu-i așa? Presupun că forțele aeriene au o imagine substanțială asupra situației. Evident, noi nu vrem ca comuniștii să avanseze peste linia trasă de Walt Rostow, care stabilește divizarea lumii actuale. Într-un asemenea caz tovarășii noștri din Guatemala și Venezuela, sau poate din Columbia, ar căpăta noi prilejuri și, în plus, mai avem și Canalul Panama.

— Există vreo alternativă la acest președinte Martinez, doctore?

— Totdeauna există alternative, colonelul. Dar nu sînt totdeauna mai bune, cîteodată sînt chiar mai rele și nimeni nu poate să spună ce va ieși în cele din urmă. Așa că e mai bine să sprijini prietenii pe care-i ai.

Convorbirea fu întreruptă de glasul chelneriței:

— Domnule secretar, vă caută la telefon secretara dv. Worth Campbell încercă un sentiment de ușurare pentru întreruperea oportună.

În anticamera biroului lui Campbell se afla William (Bill) O'Donell, care-l aștepta cu o telegramă.

— Cred că asta va ajunge sus cam într-o oră. Am presupus că vrei să o cunoști în prealabil.

O'Donell se apropia de 40 de ani și continua să fie funcționar de categoria a III-a. Funcția sa actuală de director adjunct al Biroului problemelor Americii Centrale era destul de inferioară în eșalonul ierarhiei Departamentului de Stat. Cîteodată O'Donell era cuprins de îngrijorare dar nu într-atît de mult cum ar fi fost de așteptat.

În practica Departamentului de Stat un document ștampilat «Cu urgență» este cu un grad sub cele ștampilate «Situație critică», ce se aplică numai în cazul izbucnirii unui război sau unor evenimente asemănătoare. Telegram: avea următorul conținut:

«SECRET Flores

Cu urgență. Difuzare limitată. SECRETARULUI DE STAT WASHINGTON

Tocmai terminat analiza detaliată cu echipa de aci în toate aspectele situației locale. Stop. Deși persistă neclarități, avem încredere în stabilitatea fundamentală a regimului Martinez și capacitatea sa de a ține sub control actuala rebeliune. Stop. Totuși ultimele 24 de ore foarte serioasă deteriorare a situației. Stop. Securitatea unor regiuni importante din Flores, printre care închisoarea abatoarele, depozitele petroliere ESSO, este în primejdie cu toate că guvernul gata să ia măsuri restaurare a autorității. Stop. De două ore stațiile de radio transmit propagandă subversivă împotriva lui Martinez. Stop. Mă întînesc cu Martinez astă-noapte la ora 23, ora locală. Stop. Consider nimerită o acțiune decisivă promițînd sprijinul deplin al Statelor Unite pentru lupta împotriva rebeliunii. Stop. Aștept autorizația de a oferi un asemenea sprijin. Stop. În caz de răspuns negativ, nu poate fi exclusă o nouă deteriorare a situației, ducînd la o răsturnare a regimului de către forțe neprietenești. Stop. Urmăresc îndeaproape întreaga evoluție.

Pethwick

Secretarul-adjunct aruncă o privire secretară și spuse — Situația e serioasă. Spune-i lui Symes — dl. Jones — să vină la mine. Telefonează la cabinetul secretarului de stat că sînt la dispoziția sa. Ei vor ști de ce. Cred că n-a fi rău să avertizez Casa Albă.

Orașul Flores se află pe un platou, departe de coastă rîu mirositoare a Portului Sfinților. În anotimpul uscat călătorii sînt de acord că în general clima este incîntătoare. Din nefericire, timp de 6 luni dintr-un an nici ce mai hrăpăreț agent de turism nu ar recomanda turiștilor să vină la Flores. Aerul îți amintește de interiorul unui automobil cu radiatorul stricat. Ploile și-au lăsat adîncii amprenta asupra clădirilor vechiului oraș, iar acolo unde s-au făcut reparații s-au folosit materiale ieftine și de altă culoare.

Există și cartiere mai plăcute. Pe o colină în estul orașului se află casele celor bogați și ale străinilor. Aci sînt instalate cîteva ambasade și un hotel de lux. Ambasadorul Pethwick țineuse ședința amintită, cu echipa de experți americani, la începutul dimineții. Cu toții erau de acord că Washingtonul trebuie pus în stare de alarmă. După redactarea și transmiterea telegramelor, ambasadorul Pethwick se pregătea să se deplaseze la vila sa pentru sîntă de prînz.

Joe Hurd, care în timpul ședinței de dimineață devenise purtătorul de cuvînt al pesimismului, s-a mai oprit încă o dată în ușa dinspre biroul ambasadorului, pentru o ultimă pledoarie defetistă în legătură cu perspectivele președintelui Martinez. Reacția fu negativă.

Joe Hurd se îndreptă spre locul de parcare, își luă mașina și plecă afară din oraș. Dinspre nord se auzea un intens schimb de focuri. După cîteva minute se încrucișă cu un camion plin de ostași foarte-foarte veseli. Se îndreptau spre sud. Lăsînd în urmă șoseaua Roosevelt, Hurd o coti pe un drum interzis circulației publice și opri în fața unei vile vechi. Ușa se deschise și în întîmpinare veni un om

FORESC
L
OR!



at de pază la cele două porți...
Apoi a început o așteptare grea, nelinișă. Putea să se întâmple orice. În uzină istache avea oamenii lui, nu erau ex-se incidente...

Orele 6. Muncitorii au prins să sosească lucru dinspre Sebastian și Rahovei. meni nu știa nimic încă. A început unca. La ora 8 se aud frine de autobobil. Venea patronul, Bastache! Parcă-l d: înalt, slab, aplecat, cu mustața nea- ușor încăruntită. Cum a intrat în birou ă apărut și noi. Nu bănuia nimic. I-am zentat deciziile cu care eram împuteriți și i-am cerut să ne remită cheile sei de bani, actele, contractele.

— Din momentul acesta, uzina «Vulcan» te naționalizată. Apartine întregului po-rl!

...a început a fost calm. Dar când am schis casa de bani pentru inventariere, avut un moment de slăbiciune, a cerut ă și s-a întins pe o sofa; înăuntru, mal-re de bancnote și cocoșei...

Patru zile am stat în biroul său pentru descurca socotelile firmei, contractele furnizorii etc.

...Între timp au început să sosească și sociatii». Nicel unul nu a reușit să intre uzină! Colonelul Livezeanu, unul dintre ectorii, a venit în brișcă. Când a văzut ce cum, a început să strige, să se agite m că o să cheme jandarmii. A pus na pe telefon, numai că tonul nu venea tasem să spun: firul fusese tăiat ceva ii înainte). Până la urmă l-am dat ușurel ră...

...a sector ni se mai spusese: nici o lență, totul să se petreacă în cea mai plină liniște! Dar șeful personalului n uitat cum îl chema) n-a putut pricepe a ceva. Din înjurături nu ne mai scotea.

...a ridicat și mâna. Atît i-a fost. L-au rgat muncitorii pînă la «Fraga», fabri-de ciocolată.

...Și cam asta a fost. La ora 14, în hala montaj s-a organizat un miting. Abia unci s-a aflat că întreprinderea a fost ționalizată. Bucurie și entuziasm ger-al.

...Cam așa a fost. Ba nu, uitasem: cail lonelului Livezeanu. l-am păstrat. Au ut cărăușie în curtea uzinei ani și ani. u fost alinați de o întreagă generație muncitori. Cît despre brișcă mi se re că și acum este pe-aici, nu știu de. De-ar fi știut colonelul toate acea-a nu s-ar mai fi înfuriat în dimineața

20 de ani de la naționalizare

aceea atît de tare. A intrat în istorie? A intrat! L-au pomenit muncitorii? («io-te mă, cail colonelului!») L-au pomenit!

Petre PETCU
șef de atelier la cazangeria IV
uzinele «Vulcan»

pe mâini bune

— Cum să nu-mi amintesc?! Eram strungar la atelierul «Grivița roșie», secția IV-mecanică. Într-o zi, aparent ca oricare alta, spre sfîrșitul lucrului am fost chemat la comitetul de partid pe fabrică și convocat, împreună cu alți tovarăși, pentru ora 6 după-amiază la sectorul IV-roșu, care avea sediul pe lîngă Podul Grant. Era în 10 iunie 1948. În sală am întîlnit mulți cunoscuți de pe la alte fabrici și uzine din București.

— Ați știut pentru ce erați convocați?
— Nu, nu am știut. Eu unul credeam că este vorba de vreo ediție specială a ziarului «Scînteia», sau vreo altă acțiune la care eram obișnuiți a fi mobilizați de partid pe atunci.

Cu o glumă, cu un film, mai vorbind cu prietenii din alte întreprinderi, cîteva ore au trecut repede. Dar iată că pe la ora 9 seara ni s-a adus hrană rece. «Bun! — zic — o să avem de lucru mai multă vreme», și m-am apucat să mînc înc fără prea multe mofuri. Timpul trecea și începeam să ne întrebăm, din ce în ce mai insistent, despre ce poate fi vorba. Tovarășul secretar, nu-mi aduc aminte cum îl chema, ne privea deseori cu luare-aminte, cu aerul unui om care căuta, care căuta ceva... A trecut și miezul nopții. Nimeni nu dădea semne de nervozitate sau oboseală. Toți așteptam cu încordare, pentru că ne era clar, după neobișnuitul lucrurilor, că sistem în preajma unui eveniment.

Pe la 5 dimineața secretarul sectorului a deschis în fața noastră un plic sigilat. Și atunci am aflat că fuseserăm convocați pentru a participa la naționalizare. Nu pot să vă descriu bucuria ce-mi umplea inima. Era, cum spun bătrînii, ca și cum mirosul și gustul pîinii ar fi intrat în casa flămîndului care o jinduia atît de mult...

Am fost repartizat să particip la naționalizarea întreprinderii textile «Dacia».

Pentru prima și ultima oară am pus la îndoială «beția de vitează» a șoferilor: prea mi se părea că merge încet mașina. Ajunși la «Dacia», am sigilat totul împreună cu secretarul celei de partid și cu alți tovarăși. Când au venit patronul Asnavorian și consiliul de conducere, s-au găsit în fața unui fapt împlinit. Au mai zăbovit oleacă prin birouri și ateliere, apoi au plecat lăsînd întreprinderea în mîinile noastre.

Muncitorii au primit vestea cu o bucurie de nedescris. Eu, împreună cu noul director, cu secretarul de partid și cîteva maiștri, am controlat documentele principale ale întreprinderii. Mi-aduc aminte de patru: jurnalul de casă, două mape cu procesele-verbale ale consiliului de administrație și registrul de inventar. Chiar falsificate, acestea s-au dovedit totuși prețioase.

— Tovarășe Anton Gheorghe, și după aceea...?

— Vă referiți la mine?

— Da.

— După îndeplinirea altor sarcini de partid am trecut la «Tehnometal»-

București, unde lucrez și astăzi. Au trecut 20 de ani, totul e schimbat în jurul nostru. Dacă aș mai...

Discuția a continuat în drum spre casă, pe Calea Griviței. Am ascultat cu emoție și am retrăit împreună acele zile calde de iunie.

Petre PREDOANA

după douăzeci de ani

În 1948 lucram la uzinele «Dinamo» din București și făceam parte din comitetul de partid al uzinei. Convocarea din 10 iunie 1948, într-o joi, dacă nu mă-nșel, nu ne-a surprins, fiindcă aproape zilnic luam parte la diferite acțiuni inițiate de partid. La sectorul IV-roșu, după vreo două ore de așteptare (de obicei nu zăboveam), mi-am dat seama că se pregătește ceva important. Discuțiile și cîteva filme documentare au rotit acele ceasornicului cale de cîteva ore. Când s-au adus pachetele cu mîncare, n-a mai existat nici cea mai mică îndoială că se pregătea ceva deosebit de interesant. Emoțiile s-au înzecit. În sfîrșit, în zorii zilei tovarășul secretar a intervenit în acest circuit motiv înfățișîndu-ne naționalizarea ca pe o victorie pe care trebuia s-o obținem ca rezultat firesc al ofensivei noului în patria noastră. Când a citit repartizările, l-am rugat să mi se mai repete o dată, pentru a fi convins că urechile nu mă înșală. Năucit, și în entuziasmul general, auzeam ca prin vis: «Curaj, directore!», cuvinte care îmi vibrau asurzitor în timpane. Eram numit director. Eram bucuros și hotărît să îndeplinesc această sarcină de încredere. Imediat am pornit la uzina metalurgică «Grivița», am luat legătura cu organizația de partid pe uzină, am sigilat totul și, fiindcă «fruntea» uzinei nu bînevoia să se arate, am răsucit o țigară și am explicat muncitorilor totul, ca de la om la om, de la inimă la inimă... Au sosit și stăpînii, cam agitați. S-au dumirit mai lesne decît aș fi crezut, și ne-am văzut stăpîni pe zestrea pentru care trudisem dar care ne fusese furată atît amar de vreme.

Începutul nu a fost însă ușor. A trebuit să cunosc profilul uzinei, dacă există materie primă, dacă e rentabilă, și multe alte probleme pe care le-am rezolvat treptat, avînd căldura și atașamentul muncitorilor și maiștrilor. Cu trecerea timpului am căpătat experiență. Așa s-a făcut că prin martie 1949 am fost numit tot director la uzina «Laminorul» (acum «Laromet»).

De atunci, de aproape douăzeci de ani, sînt director al acestei uzine. Nu e un record, nu e o minune, ci rezultatul unei munci îndirjite, atît la uzină cît și pentru pregătirea mea personală — pentru că am studiat și am devenit inginer. Cîte nu s-au întîmplat în acest răstimp și cite se vor mai întîmpla... Dar anul acela, ziua aceea de 11 iunie 1948 îmi rămîne mereu vie în memorie, cu amintirile, bucuriile și speranțele ale căror împliniri le trăim astăzi.

Ion PERIANU
director la uzina «Laromet»-București

cea mai lungă noapte

...Pe Ion Bădeț înștiințarea l-a uimit puțin: «Vino seara, pe la șapte, la cinematograful, la «Piccolo», pe Mătăsari». La cinematograful? Ce s-o fi întîmplat și de ce tocmai acolo? A intrat în mijlocul unei reprezentații, a văzut ceva fără cap și fără coadă și, cînd s-a aprins lumina, a privit în jur: sala, ca de obicei, plină. Ici și colo cite un cunoscut. l-a întrebat din ochi. A primit aceeași ridicare din umeri, nedumerită. Filmul a mai rulat o dată, și încă o dată. Ion Bădeț începuse să-l știe pe dinafară...

În zorii li s-a comunicat vestea cea mare: «Naționalizarea». Au urmat discuții febrile, s-a pus la punct planul de acțiune. Lui Ion Bădeț i se întinse un plic: «Miine în zori, la «Amerom» (n.n. — actuala uzină «Acumulatorul»). Te prezinți cu tovarășii... Uite și numirea dumitale de director».

...La «Amerom» — uzină de armament, apoi pirotehnie, proprietatea lui Traian Manițiu — totul s-a desfășurat conform planului. S-au ocupat coridoarele și birourile conducerii. Cînd a venit patronul, a fost pus în fața unui fapt împlinit. Noul director a intrat timp de două săptămîni pînă peste cap în calcule bancare, discuții cu furnizorii, inventarieri. (Atunci cînd s-a luat legătura cu furnizorii s-au constatat fraude de milioane. Unul dintre «asociații» lui Manițiu, intuind probabil ce-o să se întîmple, ridicase cîteva sume uriașe ca împrumuturi de la diverse firme cu care «Ameromul» avea contracte, semnase, în calitate de coproprietar, și... dispăruse.) Către prînz, un incident. Procedîndu-se la sigilarea principalelor săli ale «Ameromului» (uzina, de fapt o fabrică cu cîteva sute de muncitori, lucrînd sub stanțe explozibile sau inflamabile, era dispersată pe o întindere de vreo 20 ha, în mici încăperi-ateliere, tocmai ca măsură de siguranță), vechea conducere susținea sus și tare că ar trebui puse sigilii de ceară roșie, care să se topească cu chibritul.

Ion Bădeț și ceilalți muncitori și-au dat seama: oricînd, de la o singură flacără de chibrit, se putea produce o explozie, prin încăperile clădirii mai existînd urme de praf de pușcă. Așa că s-au pus peceți de... plumb.

...La prînz, în fața sutelor de muncitori, s-a anunțat vestea care din acel moment avea să înconjure pămîntul: în România, naționalizarea era fapt împlinit.

S-au spus o mulțime de lucruri pornite din inimă, fiecare a căutat să-și exprime în felul său bucuria.

...După douăzeci de ani. lui Ion Bădeț (actualmente director-adjunct la uzina «Republica») i-a rămas neștersă acea noapte în care a fost unul dintre participanții direcți la actual ce a fost numit de istorici: Naționalizarea principalelor mijloace de producție, de transport și bancare.

M. HETCO

HAMBURG

În legătură cu actualul curs al politicii R.F.G. față de țările subdezvoltate, ziarul «Bild Zeitung» scrie: «Pilulele anti-concepționale reprezintă cea mai nouă armă a Bonnului în politica ajutorului pentru dezvoltare».

NORWICH

În timpul vizitei prințesei Margaret a Angliei la Universitatea din Norwich, studenții i-au aruncat la picioare steaguri aprinse. Prin acest gest — susțin ei — pentru prima oară un membru al casei regale britanice a fost implicat într-o demonstrație publică împotriva războiului din Vietnam.

STOCKHOLM

Un nou Premiu «Nobel» — de astă dată pentru economie. Lansat de Banca de stat suedeză, premiul va fi decernat pentru prima oară în 1969 și va fi dotat similar premiilor «Nobel» pentru pace, fizică sau medicină.

PRAGA

Redacția revistei vest-germane «Der Spiegel» care apare la Hamburg s-a văzut obligată să plătească, drept despăgubire, 10 000 de mărci președintelui Consiliului Central al sindicatelor cehoslovace, Frantisek Zupka. Motivul? Anul trecut revista inserase o știre calomnioasă potrivit căreia conducătorul sindical cehoslovac ar fi delapidat fonduri sindicale și ar fi fugit în Elveția.

FLACĂRA-INTERVIU

NE VORBEȘTE CYRUS EATON



«A devenit evident că pacea trebuie să se înlățească în lume. Omenirea are de ales între aceste două posibilități: ori pacea instaurată prin înțelegere reciprocă, ori distrugerea totală a speciei umane. Eu optez pentru prima» — ne-a declarat Cyrus Eaton, cunoscut industriaș american, inițiator al mișcării Pugwash a oamenilor de știință care militează pentru pace, cu prilejul vizitei făcute zilele acestea în țara noastră. Domnia-sa a amintit că făcea parte din Consiliul de conducere al Universității din Chicago pe vremea când, în laboratoarele acesteia, se efectuau experiențe pentru descătușarea energiei atomice. După ce primele bombe atomice au fost lansate, la Hiroshima și Nagasaki, oamenii de știință care au participat la experiențele amintite și-au dat seama că de aici înainte un război — care probabil ar fi nuclear — nu ar putea aduce vreo rezolvare a conflictelor, ci numai distrugeră îngrozitoare. Astfel s-a născut ideea reuniunilor Pugwash — prima, după cum se știe, având loc în anul 1957.

«Ca om de afaceri, ca om al acțiunii practice și ca bunic — am 14 nepoți — a adăugat dl. Eaton, doresc fierbinte să se ajungă la înțelegere între popoarele lumii».

Referindu-se la programul viitor de acțiune al mișcării Pugwash, dl. Eaton a mai arătat că «acțiunile oamenilor de știință vor continua. S-au înregistrat, incontestabil, succese im-

portante, în special în S.U.A., unde era nevoie ca în primul rând să fie promovată ideea necesității de a se renunța la forță în rezolvarea litigiilor internaționale. În ultimul timp multele importante, numeroase universități se pronunță pentru pace. Mulți industriași doresc de asemenea pacea, deoarece povara impozitelor este prea mare. În orice caz, cred că viitoarele alegeri prezidențiale vor dovedi că marea majoritate a populației S.U.A. este împotriva războiului...»

L-am rugat apoi pe dl. Eaton să ne spună ce crede despre efectele pe care le-ar avea încheierea păcii în Vietnam asupra economiei S.U.A.

«Reinstaurarea păcii în Vietnam ar ameliora de îndată în mare măsură situația economiei americane. Aceasta ar permite reducerea impozitelor, ar face disponibile sume imense de capital pentru investiții. Noi am făcut o mare greșală în Vietnam. Cheltuim multe miliarde de dolari pe care ar fi trebuit să le investim în construcții și alte lucruri care ne sînt necesare. De aceea încheierea păcii în Vietnam va însemna un puternic stimulent pentru economia noastră...»

Impartășindu-ne impresiile culese în timpul vizitei sale în țara noastră, dl. Cyrus Eaton a spus:

«Am fost impresionat de progresele realizate în țara dv., care întreține relații bune atât cu țările socialiste cât și cu cele capitaliste, aducînd o contribuție importantă la instaurarea păcii în lume».

Irina VIANU

BELGRAD

ADMIRÎND FRUMUSEȚILE ROMÂNIEI

Corespondență specială de la Petar STOIANOVICI

Iugoslavii s-au întîlnit din nou cu frumusețile turistice ale României, de data aceasta la Belgrad, la expoziția deschisă zilele acestea în centrul Belgradului, în Casa sindicatelor din Piața Marx și Engels. Revelator pentru interesul publicului țată de expoziție este faptul că numai în primele zile s-au distribuit vizitatorilor peste 10 000 de prospecte. «Vizitatorii ne-au asaltat pur și simplu» — ne-a declarat tovarășa Rodica Varna, reprezentanta O.N.T. la expoziție.

Pe panouri mari, aranjate cu gușt, fotografiile în culori oferă vizitatorilor posibilitatea să-și încinte privirea cu cele mai frumoase peisaje din România. În afară de

aceasta, vizitatorilor li se pun la dispoziție broșuri și prospecte turistice cu informații detaliate despre variatele posibilități de petrecere a vacanței în România, pe litoralul Mării Negre sau în Munții Carpați, în binecunoscutele stațiuni balneoclimaterice Herculane, Olănești, Călimănești, Sovata, Băile Felix.

Am constatat cu satisfacție, din datele etalate la expoziție, că numărul turiștilor iugoslavi care vizitează România este an de an tot mai mare. În 1967, de pildă, din 1 200 000 turiști străini care au vizitat România, 133 000 au fost iugoslavi. În anul 1968 se prevăd vizitele a cel puțin 200 000 turiști iugoslavi. Aceste cifre ne fac să prîvim cu optimism colaborarea dintre cele două țări prietene și pe tărîmul turistic. Reprezentantul agenției turistice «Putnik» din Belgrad, Vlada Markovici, ne-a declarat la expoziție că cei mai mulți turiști iugoslavi care călătoresc cu mașina se interesează în special de Mamaia, Eforie, Brașov, Poiana Brașov și Predeal.



Imaginea de mai sus a fost înregistrată de aparatele fotoreporterilor la numai cîteva minute după odiosul atentat comis împotriva lui Robert Kennedy. Kennedy tocmai părăsea sala hotelului Ambassador din Los Angeles, unde rostise o cuvîntare pe marginea victoriei sale preelectorale din statul California.

Știrea atentatului comis în plină campanie electorală împotriva fratelui fostului președinte John Kennedy, ucis în urmă cu cinci ani la Dallas (Texas), în împrejurări rămase pînă astăzi incomplet lămurite, a provocat o vie emoție atât în cercurile politice cât și în rîndul maselor largi ale opiniei publice americane. Cu atît mai mult cu cît acest act criminal urmează la scurtă vreme după asasinarea militantului de culoare pentru drepturi civile Martin Luther King — ilustrînd în acest fel climatul de violență care capătă proporții tot mai amenințătoare în Statele Unite.

ARITMETICĂ

După o serie de umiltoare înfrîngeri în lupta cu creierul electronic, creierul uman și-a luat o strălucită revanșă: tînăra indiană Sakuntala Davy a izbutit să bată la socoteli și operații matematice cele mai strașnice mașini moderne de calcul. La New York, unde a fost invitată de către televiziune să susțină un «match», fenomenala fată și-a bătut adversarii electronici terminînd cu șase secunde mai devreme decît ei o serie de complicate operații. La Sydney, în Australia, sau în Africa de sud concurenta a întrecut cu cîteva secunde calculatoarele ultrarapide puse să rezolve, ca și ea, o succesiune de probleme.

Așadar, fata cu nume de poezie

sanscrită readuce optimismul în sufletele celor care — prematur — se temeau de începutul unei preponderențe a civilizației roboților. De altfel spiritele lucide au remarcat mai demult că, oricîte progrese va face mașina electronică, ea va reuși cel mult să dea din ce în ce mai numeroase și mai prompte răspunsuri; în schimb nu va putea niciodată să facă ceea ce rămîne privilegiul strict al omului: să pună întrebări.

E ceea ce s-a întîmplat și în cazul Sakuntalei. Devenită celebră, invitată peste mări și țări, ea și-a îmbogățit experiența și cu alte cunoștințe decît cele matematice. A văzut, în unele țări

pe unde a fost, sărăcie cumplită alături de lux exorbitant, discriminări pe criterii de culoare și tot felul de alte nedreptăți; și în sufletul său s-a născut vechea întrebare:

— De ce toate acestea?

— Așa a lăsat Dumnezeu! — i-a răspuns cineva care, desigur, a scontat pe faptul că tînăra — genială la matematici dar nu lipsită de candoare — crede că toate răspunsurile sînt corecte.

Și astfel Sakuntala s-a întors din lungul ei turneu, în care și-a dovedit măiestria în operații de calcul, încredințată că Dumnezeu a făcut tare rău împărțirea...

L. SĂRĂTEANU



de Silviu BRUCAN

Italia este singura țară vest-europeană care a înregistrat în 1967 un ritm înalt de creștere a venitului național — aproape 6% — ritm care continuă perioada de avânt după recesiunea din 1964. Subliniem acest element de conjunctură, deoarece în ultima vreme în Republica Federală a Germaniei s-a făcut simțită, pentru prima dată în ultimii 20 de ani, stagnarea în economie, iar în Franța, în condițiile unei «incetini» sensibile a mersului afacerilor, au început să crească șomajul, să se reducă veniturile salariaților, să se agraveze procesul inflaționist — elemente care și-au jucat rolul în declanșarea viguroasei mișcări sociale care a paralizat economia franceză.

Tocmai pentru că Italia prezintă oarecum o excepție de la regulă, evenimentele politice din această țară au o semnificație specială. Faptul că la recentele alegeri Partidul Comunist a obținut peste 800 000 de voturi noi, 11 mandate în plus în Camera Deputaților și două în Senat, față de alegerile precedente, a făcut ca comuniștii italieni să fie principalii câștigători ai ultimei confruntări electorale din peninsula. Și aceasta a fost o excepție de la regula stabilită de experții occidentali care susțin, în materie de alegeri, că partidele comuniste își largesc influența politică numai în condiții economice proaste. Fenomenul a căpătat o consistență și mai mare prin aceea că și Partidul Socialist al Unității Proletare — aliat al P.C.I. — a intrunit mai multe sufragii, fapt indicând o evoluție generală favorabilă forțelor politice de stînga.

În schimb, dacă în mod firesc principalul partid de centru — democrat-creștin — aflat la guvern a recoltat un spor de voturi venit de la dreapta și atribuit politicii care a permis Italiei să iasă din criză, socialiștii unificați aflați în coaliția guvernamentală au fost principalii pierzători în alegeri. Anunțată ca o «deschidere spre stînga», această coaliție s-a menținut în cadrul clasic al politicii capitaliste postbelice, iar concesiile principiale și practice făcute de social-democrația italiană pe altarul profitului monopolist s-au tradus, ca și în cazul social-democrației vest-germane, printr-o sensibilă diminuare a influenței sale politice. Dat fiind că social-democrația își concepe funcția politică în cadrul strict al parlamentarismului, acest

eșec electoral a dat naștere hotărîrii de a se retrage din guvern, ceea ce anunță o complicare a relațiilor din coaliție și un proces de dezagregare a ei.

În pofida conjuncturii favorabile, Italia este însă departe de a fi scutită de frământările sociale caracteristice Europei occidentale în momentul de față. În raport cu cei 20,1 milioane angajați în 1960, în prezent sînt ocupați numai 19,3 milioane. Inflația bintuie la un nivel de 3,4% față de numai 2-2,5% în anii trecuți. Decalajul dintre nordul industrial și regiunile sărace și înapoiate din sud continuă să producă o migrație anuală masivă. Aproape jumătate milion de studenți desfășoară o luptă viguroasă în universitățile din Roma și Milano, Trento și Pisa, Torino și Napoli, în stilul devenit familiar: ocuparea universităților, demonstrații și lupte de stradă etc. Ca și studenții din Franța și R.F.G., studenții italieni se ridică împotriva universității de clasă ce se reflectă atît sub aspectul limitării celor proveniți din straturile de jos, cît și sub aspectul educării lor pentru a deveni instrumente ale clasei dominante. Pe pancartele studenților din Torino stă scris: «Universitatea nu trebuie să fie o suprastructură a Fiat-ului». Ferindu-se de polemici sterile cu elementele anarhiste, comuniștii s-au apropiat cu înțelegere de studenți, ceea ce a și făcut ca influența partidului în universități să devină puternică.

De aceea, în momentul cînd în Franța și R.F.G. (vezi protestul împotriva legilor excepționale) începe o perioadă de tulburări sociale și de instabilitate politică, în care nu mai este posibilă ocuparea exclusivă a scenei vieții politice de către forțele de centru și în care formele de luptă extraparlamentară se manifestă cu tărie, fenomenele din Italia, deși mult mai atenuate, par să urmeze un curs similar. Ecoul acestui curs își găsește expresia și în țările mai mici — în criza politică din Belgia, care se prelungește de luni de zile, în radicalizarea unor forțe politice din Olanda etc.

Chestiunea care se pune acum este dacă Piața comună, care s-a descurcat relativ bine în perioada cînd economia celor «șase» înregistra progrese și viața lor politică cunoștea o oarecare stabilitate, va continua să funcționeze normal în condițiile mai puțin prospere și stabile care se instalează în prezent în Europa occidentală.

ZÜRICH

„FESTIVALUL LUNII IUNIE“

Corespondență specială de la Sanda CRISTIAN

Manifestările culturale din cadrul «Festivalului lunii iunie» sînt în plină desfășurare. Programul, bogat în spectacole date de valoroase ansambluri dramatice și lirice, e bucură de concursul unor personalități artistice de prestigiu mondial. Festivalul s-a deschis cu premiera, la «Schauspielhaus», a piesei «Leonce și Lena» de Georg Büchner. Au urmat spectacole prezentate de Comedia Franceză, Teatrul «Vahtangov» din Moscova, «Opentheatre» din New York. «Theater am Hechtplatz» găzduiește festivalul de păpuși și marionete, la care participă ansambluri din România, Italia și Cehoslovacia. Spectacolele cu «Cele trei neveste ale lui Don Cristobal», pe care Teatrul «Tändäri» le va prezenta între 11 și 17 iunie, sînt șteptate cu viu interes.

Din seria manifestărilor muzicale reținem

spectacolele cu «Flautul fermecat» de Mozart, prezentat de Opera municipală din Zürich, «Trubadurul», «Don Carlos», «Fidelio» și «Tannhäuser», interpretate de ansamblul Operei din Stuttgart. «Royal Ballet» din Londra oferă o distribuție de zile mari, în frunte cu celebra balerină Margot Fonteyn. Muzica simfonică este prezentă prin orchestra de la Tonhalle, un ansamblu de muzică de cameră al orașului Zürich, și orchestra Radio-Beromünster. Participă celebrități muzicale ca: Robert Casadessuss, Wilhelm Backhaus, Arthur Rubinstein.

Cît privește artele plastice, cea mai importantă manifestare a festivalului este considerată expoziția de grafică Picasso — 1 400 lucrări — care urmează să fie inaugurată în ziua apariției acestor rînduri, la 8 iunie.



scenă din spectacolul «Cele trei neveste ale lui Don Cristobal».

ZILE FIERBINȚI

Pe străzile Parisului, în zilele puternicelor mișcări revendicative: demonstrații muncitori de la P.T.T. (stînga); muncitori și studenți își afirmă solidaritatea (dreapta).



TEL AVIV

SUCCESE ROMÂNEȘTI

Corespondență specială de la J. VLAD

La 3 iunie s-a deschis aici expoziția de bunuri de consum produse în România. Sînt expuse garnituri de mobilă — remarcabile prin simplitatea și eleganța liniei, prin coloritul lor odihnitor — o colecție variată de covoare, împletituri, țesături folclorice, confecții, tricotate, încălțăminte în modele moderne, precum și diverse materiale de construcții. Expoziția românească, care se bucură de o bună primire atît din partea cercurilor comerciale interesate cît și a marelui public, vine să se adauge altor manifestări din ultima vreme care contribuie la dezvoltarea schimburilor economice dintre cele două țări. După recenta Expoziție

industrială de la București a Israelului, aici, la Tel Aviv, a fost deschisă în cursul lunii mai o expoziție permanentă de mașini-unelte românești, comercializate de întreprinderea de comerț exterior «Mașinexport». Un mare succes de public a obținut și expoziția cu vinzare organizată în cadrul marelui magazin Shalon, pe o suprafață de 1 500 mp, unde au fost expuse bunuri de larg consum, produse alimentare și de artizanat. În restaurantul expoziției vizitatorii au putut lua contact «pe viu» cu produse culinare specific românești și cu farmecul melodiilor interpretate de o formație de muzică populară românească.

EREVAN

2750 — EREBUNI

Corespondență specială de la Dumitru HÎNCU

Capitala R.S.S. Armene se pregătește pentru sărbătorirea unui eveniment memorabil: împlinirea a 2750 de ani de la întemeierea cetății Erebuni, centrul politic al primului stat armean unitar. O vizită la șantierul arheologic deschis chiar la marginea Erevanului de astăzi ne-a convins de amploarea și importanța vechii cetăți înălțate în anul 783 î.e.n. O inscripție în caractere cuneiforme vestește solemn, peste veacuri, că «întru cinstirea zeului Hald, Arghiști, fiul lui Menui, a ridicat această măreață cetate și a numit-o Erebuni, spre cinstirea lui Biaina și înfricoșarea țărilor vrăjmașe». Ea atestă astfel că Erebuni — Erevan — este unul dintre cele mai vechi

orașe ale lumii, din aceeași generație cu Roma și Babilonul.

Mulțumită așezării sale geografice, în valea Ararat, de-a lungul unui important drum comercial dintre Răsărit și Apus, Erevanul a cunoscut în cursul celor 2750 de ani de existență epoci de strălucită înflorire, dar și vitregia multor năvăliri.

La toamnă, cînd săpăturile vor fi terminate, cînd muzeul ce va adăposti cele mai prețioase vestigii ale străvechii cetăți va fi gata, cînd noile hoteluri își vor deschide larg porțile, Erevanul va găzdui oaspeți din toată lumea, veniți să-și aducă omagiul deopotrivă unei antice civilizații și unui prezent ce impune tot respectul.

PARIS

EVENIMENTELE DIN FRANȚA în telegramele presei internaționale

Revenirea președintelui De Gaulle asupra intenției de a organiza în scurt timp un referendum, prin anunțarea — într-o cuvîntare radiodifuzată la 30 mai — a hotărîrii de a dizolva Adunarea Națională și a chema pe

francezi în fața urnelor în vederea unor precipitate alegeri legislative a stîrnit vii reacții atît în Franța cît și dincolo de hotarele ei. Într-o declarație dată publicității de Partidul Comunist Francez, în care sînt respinse

(Continuare în pag. 30)



CERINȚE FUNDAMENTALE

«Guvernul american trebuie să pună capăt războiului său agresiv împotriva poporului vietnamez, să retragă trupele americane și ale sateliților lui din Vietnamul de sud, să înceteze definitiv și necondiționat bombardamentele și toate celelalte acte de război pe întregul teritoriu al R.D. Vietnam; toate problemele din Vietnamul de sud trebuie să fie reglementate de poporul sud-vietnamez însuși, în conformitate cu programul politic al F.N.E., fără amestec străin; reunificarea Vietnamului trebuie să fie realizată de poporul vietnamez din cele două zone, prin mijloace pașnice, pe bază democratică și fără intervenție străină.

Acesta este de mulți ani obiectivul luptei perseverente și neabătute a poporului nostru. Această luptă mărețată a înregistrat victorii uriașe și a dus dușmanul la impas».

Fam VAN DONG
primul ministru al R.D. Vietnam
(Din raportul prezentat la sesiunea
Adunării Naționale a R.D. Vietnam)

CRIZA CEA MAI ACUTĂ

«Dintre toate problemele noastre, cea mai urgentă și cea mai presantă este mizeria locuitorilor din ghetouri și violența pe care o generează. Ne aflăm în acest moment — și vom rămâne probabil astfel încă o perioadă de aci înainte — în mijlocul a ceea ce devine rapid criza internă cea mai teribilă și cea mai acută pe care țara noastră o are de înfruntat de la războiul de secesiune încoace».

Robert KENNEDY
(Din cartea «Privire către o lume nouă»)

NEMULȚUMIRE CRESCÎNDĂ

«Incapacitatea celor doi lideri (premierul laburist Wilson și liderul conservator Heath — n. tr.) de a inspira încredere se adaugă scepticismului corpului electoral față de oamenii politici ca atare... După ultimele alegeri generale am constatat că cele două partide rivale provoacă o nemulțumire crescîndă».

Prof. Richard ROSE
(Dintr-o analiză publicată în «Times»
pe marginea unor sondaje de opinie)

BUNĂ ZIUA, ALBERT!

- Bună-ziaua, copii! Începem lecția.
- Bună-ziaua, Albert! Sîntem gata.
- Fiecare trebuie să răspundă la întrebarea mea zece secunde.
- Răspunsul meu este...
- Ai-greșit, Mark; încearcă încă o dată.
- Acum este bine?
- În sfîrșit: o.k.
- Pe mine, copii!
- La revedere, Albert!

(Dialog între elevii unei școli din Brooklyn (S.U.A.) și profesorul electronic, botezat de ei «Albert»)

(Urmare din pag. 29)

atacurile la adresa sa, a oamenilor muncii în grevă pentru revendicările lor, a studenților și corpului didactic în luptă pentru o universitate democratică, se spune totodată: «...P.C.F. nu a așteptat acest discurs pentru a cere să se dea cuvîntul poporului în termenul cel mai scurt. El va merge la această consultare exprimîndu-și programul său de progres social și de pace și politica sa de unire a tuturor forțelor democratice...» La rîndul său, centrala sindicală «Force Ouvrière» își precizează astfel poziția: «De Gaulle n-a ținut de loc seama de revendicările și de aspirațiile milioanei de muncitori intrați în mod spontan într-o luptă legitimă, plină de sacrificii. El nu a făcut altceva decît să hotărăscă menținerea unei politici condamnate de oamenii muncii și nu a reglementat nimic din conflictul uriaș care bîntuie țara».

Printre comentariile prilejuite de evenimentele din Franța dincolo de hotarele ei, se remarcă cel al ministrului de externe al R.F.G., Willy Brandt, care a arătat în Bundestag că țara sa nu poate rămîne indiferentă la dificultățile vecinei sale. Brandt și-a exprimat speranța că Franța va găsi răspuns la problemele sale urgente — aceasta și în interesul unității europene.

Aceeași neliniște — îndeosebi în ce privește repercusiunile pe plan financiar ale unei posibile devalorizări a francului — se remarcă și în coloanele presei britanice. «Nu este nevoie să mai spunem — subliniază în acest sens «Financial Times» — că dezordinea oricărei monede importante ar face să crească dificultățile dolarului și lirei».

În acest timp, în Franța, deși se manifestă o tendință spre reluarea lucrului, continuă să se mențină pe tărîm social o atmosferă de tensiune, iar pe plan politic se desfășoară cu febrilitate pregătirile în vederea celor două tururi de scrutin de la 23 și 30 iunie.

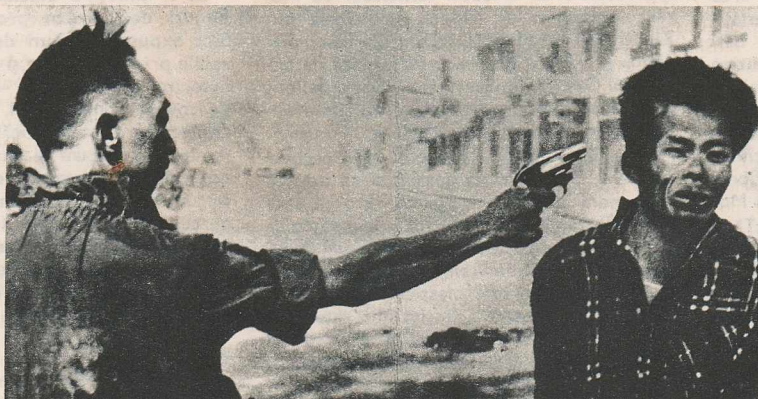
PROCESUL

În sala unui tribunal a Boston (S.U.A.) a început judecarea — și așteaptă cu ea să dure încă mult timp — a un luptători americani în lupta războiului a Vietnam, în frunte doctorul Benjamin Spock. Un ziar se întreabă: *este posibil să aibă loc un asemenea proces, cînd chiar și canu dații la postul de președinte atacă politica Administrației problema Vietnamului (poate cu mai puțină consecvență de doctorul Spock și prietenii săi), cînd înșiși reprezentanții Administrației sînt angajați la Paris în convorbiri pentru o reglementare politică?*

Pentru a nu avea probleme în ducerea la bun sfîrșit a ceea ce și-au propus, organizatorii procesului au luat două măsuri: alegerea locului și influențarea selecționării juriului. Se știe de pildă că doctorul Spock și partizanii săi au acționat — cum arată de altfel și actul de acuzare — la New York, Washington, Connecticut, Boston. De ce a fost ales tocmai ultimul oraș drept sediu al judecării? Pentru că tribunalele localitățile menționate, cu orientare liberală, au ezitat să aca curs unor astfel de acuzații. La Boston, oraș cu preponderență și orientare conservatoare, lucrurile s-au petrecut alt fel.

În plus, acuzatorii au respins, ca necorespunzător, pe or membru al juriului care provenea fie din rîndurile femeilor ale populației de culoare sau intelectualilor cu studii superioare. Au vrut să prevină probabil ca vreun crîmpei de rațiune cu vață, de sensibilitate feminină sau solidaritate în lupta pentru drepturile civile să blocheze mașinăria «legală» a închiziției lor moderne.

În prima săptămîină, drept probe au fost prezentate fotografii și filme înșfășind pe acuzați manifestînd împotriva războiului din Vietnam. Cred că ar trebui făcute cît mai multe fotografii și filme asupra organizării și desfășurării procesului. Pentru că va veni timpul cînd opinia publică, în plinul judecării se va avea nevoie de ele pentru a aprecia cît de mare este răspunderea celor ce au încercat să înăbușe revolta conștiinței americane împotriva unui război nedrept, purtat sub egidă oficială. Nicolae URECI



CRIMĂ ȘI PEDEAPSĂ. Sfîrșitul săptămîinii trecute și începutul acesteia a fost marcat de puternice atacuri ale forțelor patriotice sud-vietnameze. La Saigon, în cursul acțiunii detașamentelor F.N.E. în cartierul Cholon, a fost ucis șeful poliției s-goneze, colonelul Nguyen Van Luan, care cu puține zile în urmă fusese rănit în cursul unui alt atac (dreapta). Colonelul Lu s-a făcut recent «celebru» prin bestialitatea cu care a executat, în plin centrul Saigonului, un patriot sud-vietnamez abia făcut prizonier (stînga).

Simpatică alternativă

Medicina începe să fie din ce în ce mai enervantă. Firește, nu pentru asta a fost ea inventată și nu pentru asta o iubim. După ce a dezlegat atîtea mistere și a complicat altele, după ce a făcut lumină printre atîtea fenomene și a umbrat nu puține fenomene luminoase, acum pare-se că se trece la o fază și mai nuanțată: alternativa paradoxală. Specialiștii scoțieni — nu surîdeți, fiindcă poți fi zgîrcit și nimic nu te împiedică să ai dreptate, după cum nu trebuie să ai talent literar pentru a fi cinstit — atrag atenția că localizarea cancerului la plămîni survine mai ales la oamenii calmi și apatici, tocmai la aceia pe care de obicei îi privim cu invidie ca pe semeni așternuți la o viață lungă și binecuvîntată. Cei colerici, cei care strigă și urlă, cei care din nimic scot flăcări pe nas, nevricoșii, nu prea sînt pîndiți de un asemenea cancer. Ce e de făcut? Simpatcă alternativă: dacă stau cuminte în banca mea, s-ar putea să vină acela la plămîni, și nu e bine. Dacă strig din adîncul plămînilor, ceea ce nu e frumos și nici oportun, s-ar putea să nu mai vină acela, scap de el,

CRONICA DE TREI SECADE

și e bine, chiar dacă nu-i frumos. Dar atunci, enervîndu-mă ca să scap de cancer, poate sosi un infarct sănătos. Am de ales — nu e bine să fii nici calm, nici nervos. Atunci, cum? Și am și un amic deștept care mă sfătuiește zilnic: «Totu-i să fii om!» Să-i dau un telefon.

Măselele semizeilor

Din cîte am citit despre cosmonauți — și am cîțit, nu glumă — chestia cu stomatologia mi s-a părut cea mai serioasă și deci cea mai amuzantă: după ce vor face temeinice studii pe pămînt, acești semizeii — după unii — acești supraoameni — după alții — acești semioameni sau suprazei (căci orbita superlativelor nu e decît o învîrtire în jurul cozii) vor lua acolo sus, pentru

drumurile mai lungi, o trusă de 700 grame instrumente dentare. Că s-ar putea să-i apuce prin cosmos stîrne dureri de dinți sau de masele. Demult îmi spunea bunicu-meu că durere de masele te poate urmări pe lumea cealaltă. Iată — impondibilitatea nu ajută la nimic, și la viața aceea de nu știu cîți kilometri secundă e greu să alergi la dente. În trusă se va găsi un clește pentru extracție — și parcă vîd lucirea acelor macabră de oțel, acolo, printre steluțe dacă nu e cazul de extracție — cî spun atît de frumos dentiștii — semizeii vor avea la îndemînă fiole cu ser pentru anestezia locală, și tot ce trebuie ca să-ți plombezi corect o masele. Trebuie să fie minunat să tragi tare o masele, tu fiind în stare imponderabilă și ce act într-adevăr superior să tratezi o carie privind de sus Tei tuturor durerilor! Abia acum — pe aceste canale dentare, prin aceste nervuri ale caninilor — mă simt mai frumos și mai solidar ca niciodată cu acei oameni vulnerabili ca și mine, cîrtoare la cele mai ale naibii dureri.

«practic»

ASPIRATORUL
ULTIMELOR
CERINȚE



Practic

«PRACTIC» consumă numai 420 Wați pe oră.

Diferența de presiune pe care o creează el este de 1 300 milimetri coloană de apă.

«PRACTIC» are un randament superior, performanțele lui fiind comparabile cu ale celor mai bune produse similare străine. L-ați recunoscut deci: «PRACTIC», noul tip de aspirator de

praf realizat de uzina «Electromotor»-Timișoara, este rodul unor temeinice studii și experimentări. Tehnologia modernă de fabricație și execuția îngrijită îi conferă performanțe mult îmbunătățite în comparație cu tipul «Record». «PRACTIC», ASPIRATORUL IDEAL, VĂ STĂ LA DISPOZIȚIE ÎN VITRINELE MAGAZINELOR DE SPECIALITATE.

UZINA „ELECTROMOTOR”-TIMIȘOARA, BD. REPUBLICII 21, TEL. 13856

